

การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

สุทธิรัตน์ เพชรทิม. (2552). การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเพลง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง (IQ 35-49) อายุ 7-15 ปี และไม่มีภาวะพิการซ้ำซ้อน ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสติปัญญา มาตรฐาน กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเชิงรายปัญญาอนุภูมิภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเพลง และแบบประเมินความสามารถในการพูด ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวม 40 ครั้ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง หลังการสอน โดยใช้กิจกรรมเพลงอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเพลง

A STUDY ON VERBAL ABILITY OF CHILDREN WITH MODERATE MENTAL
RETARDATION THROUGH MUSIC ACTIVITIES

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 2009

Suttirad Petchtim. (2009). A study on the verbal ability of children with moderate mental retardation through music activities. Master Thesis M. Ed. (Special Education). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Kullaya Kosuwan, Asst. Prof. Dr. Sukkaew Khamsorn.

The purpose of this research was to study the verbal ability of children with moderate mental retardation (IQ = 35-49) through music activities and to compare the verbal ability of children with moderate mental retardation before using music activities and that of those children after using music activities.

The sample of this study were 10 children with moderate mental retardation aged 7-15 years old enrolled in Chiangrai Panyanukul, in the 1st semester in 2008 academic year, selected by purposive sampling. The instruments of this study were the lesson plan for teaching verbal ability through music activities and the verbal ability test. The study continued for 8 weeks, 5 days a week with the total of 40 sessions. The data were analyzed using Nonparametric, the Wilcoxon Matched Paired Signed-Ranks Test.

The findings of this study were as follows;

1. The verbal ability of children with moderate mental retardation after using music activities was at the good level.
2. The verbal ability of children with moderate mental retardation after using music activities was higher than that of children with mental retardation before using music activities.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง

ของ
สุทธิรัตน์ เพชรทิม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน)

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุพันธ์ ช่างพินิจ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุขแก้ว คำสอน กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจในการจัดทำปริญญานิพนธ์นี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์ อาจารย์ ศุภชัย ธีรกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุวพัชร์ ช่างพินิจ ที่กรุณารับเป็นคณะกรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล นายสมศักดิ์ ชัยชนะ และคณะครู ที่กรุณาอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้ความร่วมมือในการศึกษาทดลอง และเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ พงศกร ช่างปัด อาจารย์ กาญญา สุขพิทักษ์ อาจารย์อัจฉรา น้ำแก้ว ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจจนปริญญานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ เสมอ เพชรทิม คุณแม่ คริษฐา เพชรทิม และ นายธีรเดช ชะนะมะ ซึ่งเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจสนับสนุนให้การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ที่อบรมเลี้ยงดู ให้ความรักและโอกาสทางการศึกษา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

สุทธิรัตน์ เพชรทิม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า.....	3
ประชากร.....	3
กลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า.....	4
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความบกพร่องทางสติปัญญา.....	7
ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญา.....	7
ระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	8
ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	11
หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูด.....	15
ความหมายของภาษาและการพูด.....	15
พัฒนาการทางภาษา.....	16
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านภาษาพูด.....	19
หลักการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	21
ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา.....	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี.....	29
ความหมายของเพลงและดนตรี.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) ความสำคัญและคุณค่าของเพลงและดนตรี.....	31
ประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องเพลง.....	33
ประเภทของเพลง.....	34
เทคนิคและการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็ก.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี.....	37
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	40
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	40
วิธีดำเนินการทดลอง.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	49
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	49
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
วิธีดำเนินการทดลอง.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สรุปผล.....	50
อภิปรายผล.....	51
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) ข้อเสนอแนะ.....	52
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้.....	52
ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป.....	53
 บรรณานุกรม.....	 54
 ภาคผนวก.....	 60
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 173

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา.....	9
2 พัฒนาการทางภาษาของเด็ก.....	21
3 แบบแผนการทดลอง.....	43
4 แผนการทดลอง.....	43
5 คะแนนความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง.....	48
6 การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง โดยวิเคราะห์ คะแนนก่อน และหลังการทดลองโดยใช้กิจกรรมเพลง.....	49
7 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยใช้ดัชนี ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถในการพูด....	65
8 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยใช้ดัชนี ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ โดยต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อใช้ในการรับและส่งข้อมูล (วราภรณ์ รักวิจัย. 2527 : 9) คนเราสื่อสารกันโดยใช้ภาษา หรือ วจนภาษา (Verbal Language) และไม่ใช่ภาษาวจา หรืออวจนภาษา (Nonverbal Language) ในขณะที่แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ และความรู้ การสื่อสารโดยไม่ใช้ภาษาวจาจะมีประโยชน์ เมื่อเกิดความไม่เข้าใจภาษาวจา (สุรินทร์ ยอดคำแปง. 2542 : 57) การสื่อสารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ มนุษย์ต้องสื่อสาร เพื่อบอกความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ภาษาพูด ภาษาท่าทาง หรือ ภาษาสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

ในสังคมประกอบด้วย คนปกติและคนที่มีความบกพร่องอยู่ร่วมกันในสังคม ไม่สามารถแยกการดำรงชีวิตออกจากกันได้ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 6) ซึ่งจำนวนบุคคลที่มีความบกพร่องประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วโลก ประมาณ 500 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 8) องค์การอนามัยโลกพบว่า กลุ่มปัญญาอ่อนขนาดเล็กมีจำนวน ถึงร้อยละ 75 ของจำนวนบุคคลปัญญาอ่อนทั้งหมด หรือประมาณร้อยละ 2-3 ของจำนวนเด็กปกติในวัยเรียน (ดารณี ธนะภูมิ. 207 : 2535) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นเด็ก ที่มีพัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน เช่น การพูดไม่ชัด รู้คำศัพท์ในจำนวนจำกัด การเขียนประโยคไม่ถูกต้อง เป็นผลให้มีปัญหาในการเรียน (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 45)

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีปัญหาทางด้านภาษาเป็นอย่างมาก ซึ่งความสามารถทางภาษาจะต่ำกว่าระดับอายุสมอง ไม่ว่าจะเป็นด้านเสียงพูดหรือคำพูด โครงสร้างทางภาษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความคล้ายคลึงกับเด็กปกติ แต่จะมีความสามารถทางภาษาพอๆ กับเด็กปกติในตอนวัยต้นๆ เท่านั้น ปัญหาทางภาษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พบคือ พูดตะกุกตะกัก พูดเสียงไม่ออก และติดอ่าง (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 27) การเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องคำนึงถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ ความจำไม่ดี ลืมสิ่งที่เรียนเร็ว มีช่วงความสนใจสั้น การสอนแบบผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด เปลี่ยนกิจกรรมการสอนวิชาการเป็นการเล่น จะช่วยให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน มีความสนใจอยากที่จะเรียนต่อไป (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. 2537 : 16)

ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เด็กได้มีพัฒนาการทางภาษาในทุกด้าน ก็คือ ครู ซึ่งจะมีหน้าที่จัดประสบการณ์ที่จะสร้างเสริม ฝึกฝนเด็ก ครูควรต้องยอมรับฟัง ตั้งใจฟัง ไม่มีอคติต่อการใช้ภาษาของเด็กแต่สิ่งที่ควรคิดถึงเสมอ คือ ครูไม่ใช่ผู้ป้อนความรู้ แต่ครูเป็นผู้จัดการความรู้และประสบการณ์ให้แก่เด็ก การส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เข้าใจภาษา และ ใช้ภาษาได้ดีขึ้น สามารถ

ทำได้หลายอย่าง วิธีหนึ่งที่สำคัญคือใช้การร้องเพลงเป็นตัวกระตุ้น การร้องเพลงเป็นการแสดงให้เห็นว่า เด็กสามารถเข้าใจและจำภาษาถ้อยคำ และสัญลักษณ์ได้ ตามทฤษฎีความรู้ความเข้าใจของ บรูเนอร์ (Jerome Bruner) และการร่วมบรรเลงดนตรี หรือร้องเพลงร่วมกับผู้อื่น ทำให้มีความสุขได้ แม้จะไม่รู้จักกัน ได้ฝึกการฟังอันเป็นก้าวแรกของการใช้ภาษา (ธวัชชัย นาควงษ์. 2543 : 64)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องระดับปานกลางนั้น เป็นเด็กที่มีพัฒนาการในทุกด้านล่าช้ากว่าเด็กทั่วไป และล่าช้ากว่าเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อยมาก การสอนภาษานั้นย่อมมีความยุ่งยากกว่าเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ควรจัดการศึกษาโดยเน้นที่ด้านความเข้าใจภาษาและการใช้ภาษา และความรู้ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและสัมพันธ์กับเด็ก เช่น บุคคลในครอบครัว เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน สถานที่ภายนอกบ้าน ทักษะในการดำรงชีวิตประจำวัน (สุรินทร์ ยอดคำแพง. 2542 : 57) อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ การที่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนศึกษาพิเศษ ส่วนใหญ่เรียนร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องระดับปานกลางเหล่านี้จึงใช้ภาษามือในการสื่อสารกับเด็กบกพร่องทางการได้ยินอยู่เสมอจนเกิดเป็นความเคยชิน ทำให้เด็กต้องสื่อสารโดยใช้ภาษามือมากขึ้นจนทำให้ความเข้าใจด้านภาษาพูดลดลง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องสอนให้เด็กสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดแทนการใช้ภาษามือ

เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพลง เด็กจะเกิดความสนุกสนาน เพราะเพลงสามารถกระตุ้นให้เด็ก มีสมาธิ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น การใช้กิจกรรมเพลงเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง จึงน่าจะทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ใช้ภาษาพูดได้ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมดนตรี มีส่วนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทักษะพื้นฐานด้านต่าง ๆ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ ทางภาษา ทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย และดนตรี เป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับชีวิต และยังเป็นสื่อให้เข้าถึงจิตใจของคนได้ทุกระดับ (พัชรวิทย์ กำเนิดเพชร. 2531 : 1) หากเด็กได้ฟังเพลงในจังหวะเบา ๆ ช้า ๆ จะทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ ผ่อนคลายสมองเปิดรับสิ่งต่าง ๆ ได้และมีสมาธิ จังหวะเสียงสูงต่ำและความถี่ของเสียงดนตรี ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษา การพูดให้ดีขึ้น เพิ่มความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญา (สุกรี เจริญสุข. ม.ป.ป. ออนไลน์) นอกจากจะทำให้เกิดความสุขและความสบายใจแล้ว ยังทำให้เด็กมีสมาธิ รู้จักแยกแยะ สื่อสารอย่างง่าย ๆ ได้ และยังทำให้เด็กที่สมาธิสั้นสงบลงได้ด้วย (สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. 2544 : 1) เพลง จึงมีความสัมพันธ์กับมนุษย์ สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คลายความเครียด ทำให้เด็กเกิดสมาธิในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กได้ โดยเฉพาะในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เพลงที่ใช้ควรเป็นเพลงที่มีท่วงทำนองสั้น อาจมีประโยคซ้ำ ๆ มีคำร้องที่ง่ายต่อการเข้าใจ และจดจำ การนำวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเพลงหรือกิจกรรมดนตรีมาใช้ประกอบในขณะที่ร้องเพลง จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจความหมาย ของสิ่งนั้น ๆ สอดคล้องกับคำที่พูด การใช้เสียง ท่าทาง การ

เคลื่อนไหวให้สอดคล้อง กับความหมายของคำ จะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำได้ดีขึ้น (สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์. มปป.)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการใช้กิจกรรมเพลง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง โดยการใช้กิจกรรมเพลง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ก่อนและหลังจากการใช้กิจกรรมเพลง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะนำไปส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป
2. เป็นแนวทางให้ครู และผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นำไปใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (IQ 35-49) อายุ 7-15 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (IQ 35-49) อายุ 7-15 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น กิจกรรมเพลง
2. ตัวแปรตาม ความสามารถในการพูด

นิยามศัพท์เฉพาะ

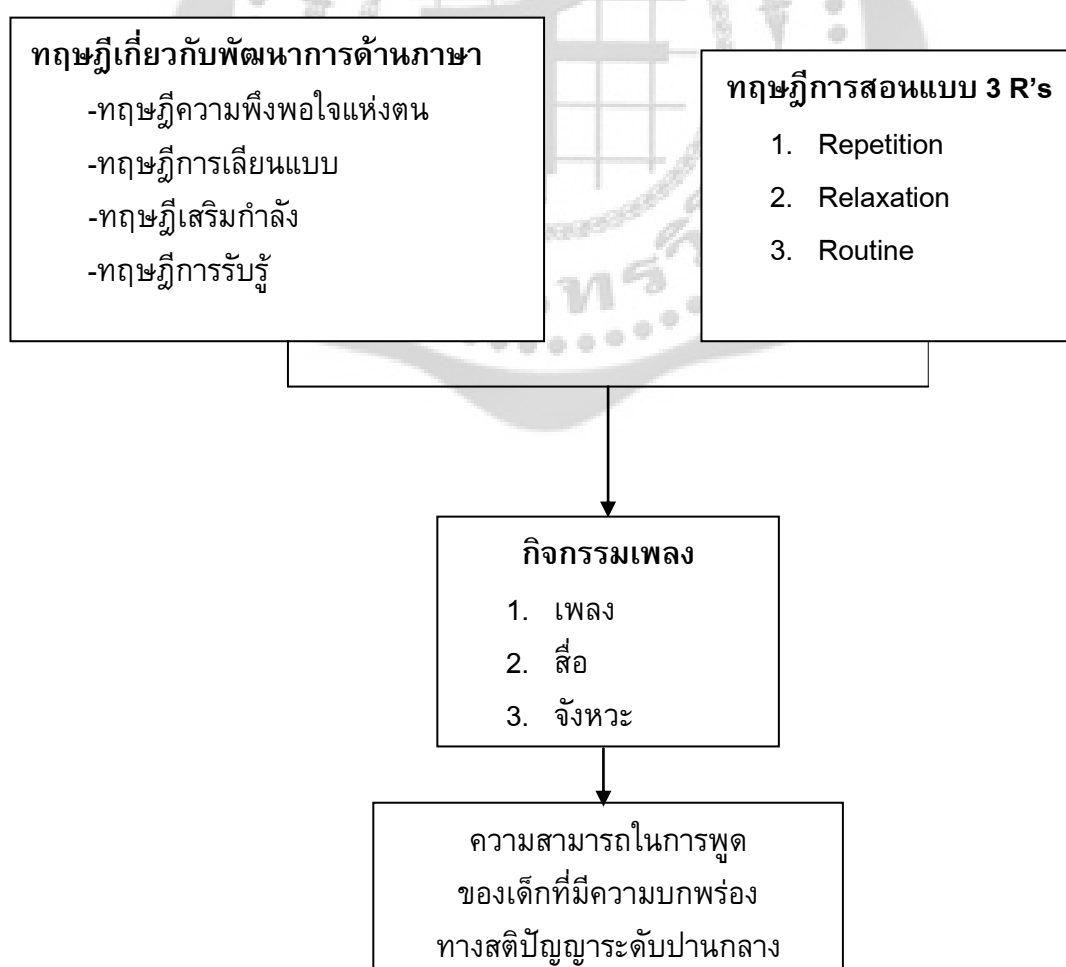
ความสามารถในการพูด หมายถึง ทักษะในการเปล่งเสียงพูดคำศัพท์ที่มีความหมาย และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้เมื่อเห็นภาพ ได้แก่ คำว่า แม่ พ่อ แมว หมา รถ เรือ จาน ช้อน ส้ม กล้วย เสื้อ แป้ง แดง เหลือง ครู โต๊ะ

กิจกรรมเพลง หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการพูด โดยใช้เพลง คำศัพท์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพร้อมสื่อบัตรคำ และรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ประกอบการจัดการเรียนการสอน

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีระดับ IQ 35-49 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสติปัญญามาตรฐาน อายุ 7-15 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการพูด ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเพลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

- การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.1 ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.2 ระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.3 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.4 หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูด
 - 2.1 ความหมายของภาษาและการพูด
 - 2.2 พัฒนาการทางภาษา
 - 2.3 หลักการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี
 - 3.1 ความหมายของเพลงและดนตรี
 - 3.2 ความสำคัญและคุณค่าของเพลงและดนตรี
 - 3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องเพลง
 - 3.4 ประเภทของเพลง
 - 3.5 เทคนิคและการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็ก
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความบกพร่องทางสติปัญญา

1.1 ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้หลายทัศนะ ดังนี้ ลัคัสสัน และคณะ (กรุณา ญาณวิจิฉัย. 2545 : อ้างอิงจาก Luckasson and others. 1992 : 5) กล่าวว่า สมาคมอเมริกันว่าด้วยภาวะบกพร่องทางสติปัญญา (American Association on Mental Retardation หรือ AAMR) ให้ความหมายของ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดเกิดขึ้น มีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะมีความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์ปกติ (IQ = 70-75 หรือต่ำกว่า) ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง และการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

ความหมายตาม American Psychiatric Association (American Psychiatric Association. 1994: 50) กล่าวว่า ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย วัดระดับสติปัญญาได้ประมาณ 70 หรือต่ำกว่านั้น มีความสามารถในการปรับตัวบกพร่องอย่างน้อย 2 ด้าน คือ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม การรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน การควบคุมดูแลตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย มีการแสดงอาการความบกพร่องทางสติปัญญาก่อนอายุ 18 ปี

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 39) ได้สรุปความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีสติปัญญาดำกว่าปกติทั่วไป ซึ่งส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการปรับตัว ทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวได้เหมือนปกติ พฤติกรรมดังกล่าวจะแสดงให้เห็นได้ตั้งแต่ในวัยเด็ก

2. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่พัฒนาการของเด็กหยุดชะงัก หรือบกพร่อง หรือไม่สมบูรณ์ โดยมีลักษณะสำคัญ คือระดับสติปัญญาดำกว่าปกติ

3. บุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว ปรากฏว่า มีระดับสติปัญญาดำกว่าเด็กทั่วไป เมื่อสังเกตพฤติกรรม จะพบว่า บุคคลประเภทนี้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหมายถึง เด็กที่มีสติปัญญาดำกว่าปกติทั่วไป ซึ่งส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการปรับตัว และมีความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

1.2 ระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ลักัสสัน และคณะ (Luckasson and others. 1992 : 26) กล่าวว่า AAMR แบ่งระดับความรุนแรงตามลักษณะความต้องการความช่วยเหลือและรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ โดยพิจารณาจากความต้องการเกี่ยวกับการบริการช่วยเหลือของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ประเมิน แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent)
2. ต้องการความช่วยเหลือตามระยะเวลาที่กำหนด (Limited)
3. ต้องการความช่วยเหลือติดต่อกันตลอดไป (Extensive)
4. ต้องการความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน อย่างทั่วถึงและต้องการมากที่สุด (Pervasive)

รูปแบบการช่วยเหลือเป็นการช่วยเหลือเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยการปรับตัว และความสามารถในการอยู่ร่วมกัน การให้ความช่วยเหลืออาจจัดเป็นระยะเวลานาน หรือตามความจำเป็นของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตลอดทั้งชีวิตเขา

American Psychiatric Association (American Psychiatric Association. 1994: 40) แบ่งระดับความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา เป็น 4 ระดับ ตามระดับเชาวน์ปัญญา คือ

1. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย (Mild Mental Retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญา 50-55 ถึง 70
2. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (Moderate Mental Retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญา 35-40 ถึง 50-55
3. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe Mental Retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญา 20-25 ถึง 35-40
4. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Mild Mental Retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 20-25

ศรียา นิยมธรรม (2539 : 40-41) แบ่งประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา โดยระบุระดับสติปัญญาเป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดสติปัญญา ความคิด ความสามารถของบุคคล เป็นระดับปริมาณที่ชี้ถึงความสามารถของบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่า หรือสูงกว่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับเด็กในระดับอายุเดียวกัน ซึ่งเรียกทั่วๆ ไปว่า ระดับไอคิว ระดับไอคิวเฉลี่ยของบุคคลทั่วไปก็คือ 90-109 หรือ 90-110 หากมีระดับไอคิวต่ำกว่า 90 ลงมาถือว่ามีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เด็กเรียนช้า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าเด็กปกติ และมีความต้องการในด้านการเรียนในรูปแบบของการศึกษาพิเศษเต็มเวลา หรือบางเวลา ในชั้นพิเศษ

ในโรงเรียนปกติ และเด็กเหล่านี้จะมีระดับไอคิวประมาณ 70-90 จัดเป็นพวกขาดทักษะในการเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพียงเล็กน้อย

2. เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีภาวะพัฒนาการของจิตหยุดชะงัก หรือเจริญไม่เต็มที่ ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีระดับสติปัญญาดำ มีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำ มีพัฒนาการทางกายล่าช้าไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัว ต่อสิ่งแวดล้อม เด็กปัญญาอ่อนแบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญาได้ 4 กลุ่ม

2.1 ปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก มีระดับไอคิวต่ำกว่า 20 ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ ได้เลย ต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

2.2 ปัญญาอ่อนขนาดหนัก มีระดับไอคิว 20-34 ไม่สามารถเรียนได้ ต้องการเฉพาะการฝึกหัดการช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นง่ายๆ

2.3 ปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง พอฝึกอบรมได้ มักใช้คำย่อว่า T.M.R. (Trainable Mentally Retarded) มีระดับไอคิว 35-49 พอที่จะฝึกอบรมและเรียนทักษะเบื้องต้นง่ายๆ ได้ เช่น เรียนเลขเบื้องต้น อ่านและเขียนคำง่ายๆ ได้บ้าง สามารถฝึกอาชีพ หรือทำงานง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ความละเอียดลออได้ กลุ่มนี้ต้องการเรียนและฝึกอบรมในโปรแกรมการศึกษาพิเศษในชั้นพิเศษ หรือโรงเรียนพิเศษ

2.4 ปัญญาอ่อนขนาดน้อย หรือพอเรียนได้ มักใช้คำย่อว่า E.M.R. (Educable Mentally Retarded) มีระดับไอคิว 50-70 เด็กกลุ่มนี้พอจะเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาได้ในชั้นเรียนพิเศษ และใช้หลักสูตรตามหลักการศึกษาพิเศษ และสามารถฝึกอาชีพและงานง่ายๆ ได้

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (ทญุ เกื้อสกุล. 2545: 8 อ้างอิงจาก พัทธวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. 2537) กล่าวว่า ความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากสังเกตที่ระดับเชาวน์ปัญญาแล้ว ยังสามารถสังเกตที่รูปแบบของการให้ความช่วยเหลืออีกด้วย ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของการปรับตัว และความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กัลยา สุตบุตร. (2535 : 24) กล่าวว่า ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกได้แบ่งระดับความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้ ICD-10 (4th Edition Revised) ซึ่งแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ คือ

ตาราง 1 แสดงระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา

ระดับความรุนแรง	I.Q.	ลักษณะเฉพาะ
น้อย (Mild mental Retardation)	50-69	มีพัฒนาการด้านภาษา และสื่อความหมายได้ ช่วยเหลือตนเองได้ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว การรับประทานอาหาร ช่วยงานบ้าน ฯลฯ เรียนในระดับประถมศึกษาได้ และเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับความรุนแรง	I.Q.	ลักษณะเฉพาะ
น้อย (Mild mental Retardation)	50-69	อาชีพง่าย ๆ ได้ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม ต้องการช่วยเหลือ และแก้ไขจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีสติปัญญาปกติ
ปานกลาง (Moderate mental Retardation)	35-49	มีพัฒนาการทางภาษาค่อนข้างจำกัด บางคนสนทนาง่าย ๆ ได้ มีทักษะด้านการดูแลตนเอง และด้านการเคลื่อนไหวล่าช้า พอเรียนทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นง่าย ๆ ได้ ในการอ่านเขียน และนับจำนวนนับได้ สามารถฝึกหัดเกี่ยวกับการทำงาน กิจวัตรประจำวัน พัฒนาความสามารถประจำวัน พัฒนาความสามารถทางสังคมในการสร้างปฏิสัมพันธ์สื่อความหมายกับผู้อื่น เข้าร่วมกิจกรรมสังคมง่าย ๆ ได้
รุนแรง (Severe mental Retardation)	20-34	มีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง แต่มีภาษาน้อย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาของความบกพร่องทางด้านการเคลื่อนไหว หรือความบกพร่องทางด้านอื่นๆ ที่เกิดร่วมด้วย อย่างชัดเจน ต้องการความช่วยเหลือ แนะนำ
รุนแรงมาก (Profound mental Retardation)	น้อยกว่า 20	มีภาษาน้อย การสื่อความหมายได้ เพียงแสดงท่าทางง่าย ๆ ส่วนใหญ่ไม่เคลื่อนไหว หรือเคลื่อนไหวได้เล็กน้อย ไม่สามารถควบคุมตัวเอง การดูแลตนเองในระดับพื้นฐาน ที่ทำได้เพียงเล็กน้อย หรือทำไม่ได้เลย จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและแนะนำ
อื่นๆ (Other mental Retardation)	ทำการประเมิน เชาวน์ปัญญา ตามวิธีปกติได้ ยาก หรือไม่ สามารถทำได้	มักมีความบกพร่องทางกาย หรือทางประสาทรับรู้เกิดขึ้นร่วมด้วย เช่น ตาบอด หูหนวก หรือมีความผิดปกติทางพฤติกรรมอย่างรุนแรง
ระบุประเภทไม่ได้		มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะแยกประเภทเช่นข้างต้นได้

สรุปได้ว่า ระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถแบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญา ลักษณะความต้องการความช่วยเหลือและรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ รวมถึงพฤติกรรมปรับตัว และการอยู่ร่วมในสังคมปกติ เพื่อให้ได้รับการพัฒนา และได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

1.3 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2540: 5-8) กล่าวถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ มีลักษณะดังนี้

1. ด้านสติปัญญา เป็นด้านที่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแตกต่างจากเด็กปกติมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ การวินิจฉัยด้านสติปัญญามักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ช้ากว่าเด็กปกติ หรือมีความสามารถในการเรียนรู้น้อยกว่าเด็กปกติ ซึ่งจะพบลักษณะเหล่านี้เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน และเริ่มเรียนวิชาการ ดังนี้

1.1 อัตราเร็วของการเรียนรู้ (Rate of Learning) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาใช้เวลาในการเรียนรู้มากกว่าเด็กปกติ

1.2 ระดับการเรียนรู้ (Level of Learning) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาการ คือ เรียนได้ในระดับต่ำกว่าเด็กปกติ แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอาจพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีในวิชาพลศึกษา เครื่องจักรกลหรือด้านศิลปะ เป็นต้น

1.3 อัตราเร็วของการลืม (Rate of Forgetting) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีแนวโน้มที่จะลืมสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วเร็วกว่าเด็กปกติ หากเด็กไม่มีโอกาสฝึกฝนสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว การฝึกฝนในลักษณะซ้ำๆ บ่อยๆ และให้พักเป็นระยะๆ จะช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำข้อมูลที่เรียนรู้ไปแล้วได้ดีขึ้น

1.4 การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาความยากลำบากในการถ่ายโยงการเรียนรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่ง ทักษะหรือความคิดรวบยอดที่กำลังเรียนอยู่ เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ขณะเรียนได้ แต่ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เลยในสถานการณ์ที่แตกต่างจากสถานการณ์เดิมเล็กน้อย หรือแตกต่างโดยสิ้นเชิง

1.5 การเรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม (Concrete Versus Abstract) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถจะเรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตรงไปตรงมาได้ดีกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม

1.6 การเรียนรู้โดยบังเอิญ (Incidental Learning) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความลำบากในการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ไม่มีสอนในบทเรียน

1.7 รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Set) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องใช้เวลานานมากกว่าเด็กปกติในการที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ

แก้ปัญหาอย่างมีระบบ ใช้วิธีแก้ไขเป็นขั้นตอนไปจนประสบความสำเร็จ เมื่อประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาลittle มนุษย์จะพัฒนารูปแบบการแก้ปัญหของตนเอง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาความยากลำบากมาก แต่ถ้าให้เด็กเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหอย่างมีระบบได้แล้ว ก็สามารถทำได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ

2. ภาษาและการสื่อสาร เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะเรียนรู้ภาษาช้ากว่าเด็กปกติ วิชาการอื่นๆ ที่ต้องอาศัยภาษาในการเรียนรู้ เช่น คณิตศาสตร์ สังคม เป็นต้น ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาในการเรียนสูงมาก ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญและให้บริการกระตุ้นพัฒนาการโดยเฉพาะทางภาษาจากบุคลากรวิชาชีพ

3. ทักษะทางสังคม เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะต้องต่อสู้แข่งขันในการดำรงชีวิตกับผู้อื่น ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากที่เคยชิน เด็กจะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะกลัว วิดกกังวล หรือพฤติกรรมก้าวร้าวสังคม ดังนั้นโปรแกรมการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะทางสังคม จึงต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและเป็นระบบ โดยเฉพาะพฤติกรรมปรับตัว (Adaptive Behaviors) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. ทักษะกลไกกล้ามเนื้อ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย จะมีความแตกต่างของพัฒนาการด้านร่างกายและความสามารถทางทักษะกลไกกล้ามเนื้อกับเด็กปกติน้อยมาก ดังนั้นพัฒนาการด้านนี้หากมีลักษณะล่าช้าหรือมีความบกพร่องจะส่งผลให้พัฒนาการโดยรวมของเด็กมีความล่าช้าไปด้วย แต่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการวินิจฉัยเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มิได้ขึ้นอยู่กับความผิดปกติหรือล่าช้า ทางพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเป็นเกณฑ์

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะและความต้องการแตกต่างกัน มีพัฒนาการด้านต่างๆ ล่าช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน มีความจำกัดในการเรียนวิชาการ มีปัญหาในการถ่ายโยงความรู้ การสื่อสาร ด้านสังคม ด้านร่างกาย ทั้งนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการอย่างเหมาะสม

1.4 หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (2539 : 1-4) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำเป็นต้องมีวิธีสอนที่แตกต่างไปจากการสอนปกติ เพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็กเหล่านี้ ซึ่งมีหลักการสอนดังนี้

1. ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะเด็กจะเรียนรู้ได้ช้ากว่าเด็กปกติ ก่อนทำการสอนสิ่งใดครูจะต้องเตรียมความพร้อม เมื่อเด็กมีความพร้อมแล้ว ครูจึงจะทำการสอนวิชานั้นๆ

2. ต้องสอนตามความสามารถ และความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของเด็กคนนั้นๆ

3. สอนตามระดับสติปัญญา เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเด็กทั่วไปที่มีอายุเท่ากัน

4. ยอมรับความสามารถและพยายามส่งเสริมความสามารถของเด็ก อย่าตามใจหรือคอยช่วยเหลือมากเกินไป

5. พยายามฝึกให้เด็กช่วยตัวเองให้มากที่สุด จะเป็นการช่วยให้เด็กได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น และแบ่งเบาภาระจากผู้เลี้ยงดู

6. สอนตามการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) โดยการแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อยๆ หลายๆ ขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เด็กสับสน และเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสประสบความสำเร็จในงาน ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กเอง

7. ใช้หลักการสอนแบบ 3 R's คือ

1. Repetition คือ การสอนซ้ำ ให้เวลาแก่เด็กมากกว่าปกติ ใช้วิธีการสอนหลายวิธีในเนื้อหาเดิม

2. Relaxation คือ การสอนแบบไม่ตึงเครียด ไม่สอนเนื้อหาวิชาเดียวมานานเกิน 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมการสอน วิชาการเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรี หรือเล่นิทานบ้าง

3. Routine คือ สอนให้เป็นกิจวัตร คือ เป็นกิจกรรมที่จะต้องทำอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

8. การสอนโดยแบ่งหมู่ตามตารางสอน สามารถทำได้ดีในกรณีที่เด็กมีระดับสติปัญญาและทักษะการปรับตัวใกล้เคียงกัน

9. เมื่อฝึกเด็กทำกิจกรรมต่างๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

10. ต้องช่วยให้เด็กได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กทุกคนจะเรียนได้ดี เมื่อมีความรู้สึกประสบความสำเร็จ

11. สอนที่ละขั้นจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เด็กสับสนงานอย่างที่ได้ฝึกปกติในวัยเดียวกันเห็นว่าง่าย แต่เด็กเหล่านี้อาจสับสนไม่เข้าใจ

12. สอนโดยการกระทำจริง

13. สอนสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็ก และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ คือ สอนเนื้อหาวิชาที่ต้องไม่ใช่จริง โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจยาก ครูต้องพยายามอธิบายโดยใช้คำง่ายๆ และยกตัวอย่างประกอบ

14. ต้องพยายามจัดการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อฝึกให้เด็กหัดคิด และฝึกการถ่ายโยงการเรียนรู้

15. สอนโดยใช้ของจริง และอุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง ต้องให้เวลาเด็กมากพอสมควรในการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหนึ่ง

16. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจภายในตัวเด็ก

17. มีการประเมินผลความก้าวหน้าเด็กอยู่ตลอดเวลา

18. ครูจะต้องมีความเชื่อว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถและศักยภาพในตนเอง สามารถเกื้อหนุนให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณค่า มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพได้ทุกคน

19. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานอกจากการสอนด้านวิชาการแล้ว ต้องคำนึงถึงการส่งเสริมพฤติกรรมปรับตัว ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ภาษา และพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อมๆ กัน เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่จะทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องพยายามให้เด็กลดการพึ่งพาบุคคลอื่นลง (stop to Independence) สอนทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและแสวงหาการจ้างงานในอนาคต

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนหลากหลายและเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ให้ได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยให้เวลากับเด็กไม่บังคับเด็กเพื่อให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

งานวิจัยของผู้ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีดังนี้

บัวแก้ว บัวเย็น (2539: 66) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบรู้แจ้งมีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบรู้แจ้ง มีความสามารถทางการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิภาพร ปวนสุรินทร์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้เกม พบว่า เกมช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถในการสะกดคำได้ดีกว่าก่อนการใช้เกม จึงนับว่าเกมเป็นสื่อกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

ผาณิต ยังประภา (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการฟังจำแนกเสียงของชุดการสอนฝึกจำแนกเสียงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นก่อนประถมศึกษา พบว่าเด็กที่ได้รับการฝึกฟังจำแนกเสียงด้วยชุดการสอนฝึกฟังจำแนกเสียง มีความสามารถในการจำแนกเสียงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมลวรรณ สิทธิเชตรการ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถจำแนกประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นก่อนประถมศึกษา โดยใช้เกมเสริมทักษะการเรียนรู้ ซึ่งพบว่า การนำเกมมาเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา และเด็กยังได้พัฒนาด้านการสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมอีกทางหนึ่งด้วย

เรวดี ตันทโอภาส (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถทางดนตรีของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ในการฝึกเมโลเดียน พบว่า หลังการฝึกเมโลเดียน ความสามารถด้านดนตรีของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสูงขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยใช้สี เป็นสัญลักษณ์แทนระดับเสียงของเครื่องดนตรีและตัวโน้ต ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้จากสิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมได้ดี และดนตรียังสามารถพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่น ทักษะด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และด้านด้านสติปัญญาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

แสงเพชร เจริญราษฎร์ (2546: บทคัดย่อ) สร้างชุดการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทย แบบ WBI สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนอ่านคำภาษาไทยโดยใช้เกมฝึกทักษะ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังการสอนโดยใช้เกมฝึกทักษะอ่านคำภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถพัฒนาได้ ถ้าครูผู้สอนเข้าใจและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ประกอบกุล กล่อมอารมณ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเพลงประกอบท่าทาง พบว่าความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเพลงประกอบท่าทางสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ สามารถพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ได้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่คำนึงถึงความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กเป็นสำคัญ ทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษา

2.1 ความหมายของภาษาและภาษาพูด

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2528: 26) ภาษามีบทบาทช่วยสื่อความคิด เพื่อแสดงความคิดและแสดงเหตุผลให้ประจักษ์ ในสังคม แต่ต้องอาศัยการช่วยเหลือของสัญลักษณ์ ได้แก่ อากัปกริยา วัตถุอินทรีย์ต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ ภาษาและความคิดต่างมีความสัมพันธ์กันเป็นผลของการเข้าใจบทบาทของสัญลักษณ์

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2537 : 1) กล่าวว่า ภาษาพูด หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาเพื่อใช้ความหมาย เสียงที่มนุษย์เปล่งออกมาไม่จำเป็นจะต้องเป็นภาษาพูดทั้งหมด เสียงที่จัดเป็นภาษาพูดก็คือเสียงที่มีความหมาย

ลออ ชุตติกร (อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์. 2547: 21; อ้างอิงจาก ลออ ชุตติกร และจิตต์โส อินทโสฬส. 2524 : 5) ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษา หมายถึง คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อหรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอันเป็นที่รับรู้และเข้าใจระหว่างกันของมนุษย์

อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์ (2547: 21) ภาษาและการพูด หมายถึง คำพูดหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจภาษาที่สื่อสารออกไป

สรุปได้ว่า ภาษาและภาษาพูด หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาอย่างมีความหมาย เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นรับรู้

2.2 พัฒนาการทางภาษา

ศรียา นิยมธรรม (อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์. 2547: 21; อ้างอิงจาก ศรียา นิยมธรรม. 2519: 6-12) กล่าวถึงลักษณะของพัฒนาการทางภาษา ดังนี้

1. ลักษณะที่สำคัญของพัฒนาการทางภาษาพูด

การที่เด็กจะเรียนรู้ด้านภาษานั้น จะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 การเข้าใจภาษาที่ผู้อื่นพูด

ความสามารถที่จะเข้าใจคำพูดของผู้อื่น ต้องอาศัยความรู้ศัพท์ต่างๆ เป็นพื้นฐาน ทำนองเดียวกับผู้ใหญ่เรียนภาษาต่างประเทศ ก็ต้องรู้ศัพท์มากพอควร จึงจะจับความได้ และอาจเข้าใจภาษาก่อนจะพูดได้ เด็กก็เช่นกัน เด็กอาจจะเข้าใจท่าทาง การพูด การกระทำ แต่อาจจะไม่เข้าใจคำ ประโยคที่พูด ในการพัฒนาการความเข้าใจนั้น เด็กจะมีอาการตอบสนองต่อทั้งลีลาการพูด และสำเนียง ที่เขาได้ยินในสภาพการณ์ต่างๆ เด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำจากสถานการณ์ จากท่าทาง เช่น การยิ้ม ชும்เสียงที่พูด

อายุประมาณ 16 อาทิตย์ เด็กจะรู้จักหันศีรษะไปยังทิศทางที่ได้ยินเสียงคนพูด และแสดงอาการจำหน้าแม่ได้โดยการยิ้ม

อายุประมาณ 6 ถึง 8 เดือน สามารถปรับตัวเข้ากับคำพูดต่างๆ ได้ เช่น “ยิ้มหวาน”

อายุประมาณ 12 เดือน สามารถทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้

1.2 การเรียนรู้คำศัพท์

การเรียนรู้คำศัพท์ พิจารณาได้ 2 ด้าน คือ ศัพท์ทั่วไป และศัพท์เฉพาะ

1.2.1 คำศัพท์ทั่วไป ได้แก่คำที่มีความหมายทั่วไป และใช้ได้ในทุกสถานการณ์แล้วแต่สภาวะการณ์ เช่น คน สวย ไป เนื่องจากศัพท์ทั่วไปมีประโยชน์มากกว่าศัพท์เฉพาะ เด็กจึงเรียนศัพท์ทั่วไปก่อนในทุกระดับอายุ ในการพัฒนา คำศัพท์ทั่วไป เด็กไม่ได้เรียนรู้ถึงลักษณะ

หน้าที่ของคำไปพร้อมๆ กันทีเดียว เด็กจะเรียนรู้คำที่มีประโยชน์ต่อตัวเองมากที่สุด และสามารถเข้าใจได้ง่ายก่อน เช่น ชื่อคน ชื่อสัตว์ ชื่อสิ่งของ

1.2.2 คำศัพท์เฉพาะ ได้แก่คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง และใช้ได้ ในบางสถานการณ์เท่านั้น ในวัยเด็กตอนต้นเป็นระยะที่เด็กมุ่งพัฒนาการใช้คำศัพท์ทั่วไป จึงไม่ได้มุ่งจะเพิ่มคำศัพท์เฉพาะมากนัก จากวัย 3 ขวบเป็นต้นไป คำศัพท์เฉพาะต่างๆ จึงเริ่มมีบทบาทควบคู่ไปกับการใช้คำศัพท์ทั่วไป คำศัพท์เฉพาะดังกล่าวจะมีพัฒนาการไปตามวัย

1.3 การสร้างประโยค

เมื่อเด็กเริ่มพูดเป็นประโยค ก็มักทำโดยเอาคำมาต่อกัน ซึ่งเด็กจะเริ่มทำได้ก่อนอายุ 2 ขวบ ระยะแรก ๆ มักใช้คำเดียวก่อน อาจเป็นคำนามหรือกริยา มาประกอบกับ ทำทาง กล่าวคือ เมื่อพูดก็จะทำท่าประกอบไปด้วย เพื่อบ่งบอกถึงความต้องการ

ในช่วงอายุ 12-18 เดือน เด็กมักใช้คำคำเดียวมาประกอบทำทาง หลังจากนั้นอาจใช้คำมากขึ้น แต่ก็ยังคงมีท่าทางประกอบ

เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบ เด็กจะรวมคำมาต่อประโยคแต่ไม่สมบูรณ์ เช่น นม-ตู้ น้ำ-ตู้ เป็นต้น

วัย 4 ขวบ เด็กพูดเป็นประโยคได้เกือบสมบูรณ์ และรู้จักใช้คำเกือบทุกประเภท

อายุ 6 ขวบ เด็กรู้จักใช้ประโยคเกือบทุกแบบ ประโยคที่ใช้ตอนแรกๆ มักเป็นประโยคง่าย ๆ แล้วค่อยๆ ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ ความยาวของประโยคก็เช่นกัน จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนอายุ 9 ½ ปี แล้วจะคงที่หรือลดลงเล็กน้อย

1.4 การออกเสียง

เด็กจะพูดเลียนเสียงตามที่ตนได้ยิน ดังจะเห็นได้ว่าเด็กจะพูดภาษา ได้ตามลักษณะภาษาที่ตนได้ยินจากสิ่งแวดล้อม ในช่วงอายุ 12-18 เดือน เด็กส่วนมาก มักพูดฟังไม่รู้เรื่อง นอกจากคนใกล้ชิด ในช่วง 18 เดือน – 3 ขวบ การออกเสียงดีขึ้นมาก การไม่เข้าใจสิ่งที่เด็กพูด ทำให้เข้าใจผิด ไม่รู้ว่าต้องการอะไรแน่ มักทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้ง่าย และทำให้เด็กมีพฤติกรรมถอยหลัง แต่หลังจาก 5-6 ปี ไปแล้ว อาการพูดแบบนี้จะค่อยๆ หดไป เด็กมักพูดชัดเหมือนผู้ใหญ่

2. ลำดับขั้นในการพัฒนาการทางภาษา

2.1 การร้องไห้

โดยปกติ การร้องไห้ของเด็กในครั้งแรก มักเป็นปฏิกิริยา เมื่อเด็กอยู่ในภาวะที่ไม่พอใจ และเป็นการตอบสนองชนิดที่ไม่ได้วางแผนไว้ แต่ต่อมาถ้าพ่อแม่ใช้การร้องไห้ของ เด็กเป็นเครื่องสื่อความหมาย การร้องไห้ก็จะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็ก เด็กจะเกิดการเรียนรู้ว่าตัว ต้องร้องไห้หากต้องการได้รับความสนใจ

ในช่วง 2 อาทิตย์แรกเด็กมักร้องไห้เพราะไม่สบายจากสภาพต่างๆ และต้องการความสนใจ เพราะความต้องการบางอย่างของตน

เมื่อทารกอายุ 6 อาทิตย์ หากเขาได้สิ่งที่ต้องการทันที เสียงร้องให้ จะหยุดและลดน้อยลง ตรงข้ามกับเด็กที่ไม่ได้รับสนองสิ่งที่ต้องการหรือได้บ้างไม่ได้บ้าง จะยังคง ร้องให้ต่อไป

2.2 เสียงอ้อแอ้ (Bubbling)

อายุของเด็กที่ก้าวเข้าสู่ขั้นการทำเสียงอ้อแอ้ ก็คือราวๆ เดือนที่ 3-12 และจะมีมากที่สุดราวๆ เดือนที่ 8 ขึ้นอยู่กับการพัฒนาอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง และการตั้งใจใช้อวัยวะเหล่านั้นในการพูดแทนการทำเสียงอ้อแอ้ ทารกบางคนอาจยังทำเสียงอ้อแอ้จนครบ 2 ขวบ โดยที่เด็กอื่นๆ เลิกอ้อแอ้กันแล้ว ซึ่งบางกรณีเกิดจากเด็กขาดการกระตุ้นจากผู้ใหญ่

การทำเสียงอ้อแอ้ เป็นลักษณะหนึ่งของการเล่นเสียงเพื่อหัดพูดเสียง ที่แสดงให้เห็นถึงการตีใจมักเกิดในภาวะที่เด็กมีความพึงพอใจ

2.3 การเล่นเสียง (Vocal play) เมื่ออายุ 5-6 เดือน

เด็กเริ่มใช้การออกเสียงของตัวเอง (ซึ่งจะมีเสียงสระมากกว่าพยัญชนะ) เรียกร้องความสนใจ เพื่อขจัดขึ้นและเพื่อแสดงความต้องการ บ่อยครั้งที่เด็กจะมองจ้องไปยังสิ่งของ แล้วร้องให้ไปด้วย เด็กจะทำเสียงซึ่งบ่งบอกถึงความต้องการหรือขจัดขึ้น เด็กจะใช้เสียงเพื่อแสดงถึงความต้องการของตัวเอง และเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้อื่นไปด้วย

2.4 การเล่นเสียงสูงๆ ต่ำๆ (Inflected Vocal play)

ถึงแม้ว่าเสียงหวีดร้องบางเสียง ตลอดจนเสียงที่เปลี่ยนไป ทั้งด้านระดับเสียงและความดังของเด็กจะปรากฏบ้างแล้วในขั้นที่เด็กทำเสียงอ้อแอ้ แต่ก็ยังไม่เด่นนัก จนกระทั่ง เด็กอายุราว 8 เดือน ซึ่งระยะนี้การเล่นเสียงจะมีลักษณะสูงๆ ต่ำๆ ทำนองเดียวกับการพูดของผู้ใหญ่ เราจึงพบว่า ทารกจะใช้ระดับเสียงซึ่งมีเสียงคล้ายๆ กับจะเป็นคำถาม คำสั่ง เสียงแสดงความประหลาดใจ ดีใจ ทั้งๆ ที่ไม่ได้มีความหมายอย่างแท้จริง

3. การใช้ท่าทาง (Gesture)

ในขั้นแรกท่าทางที่เด็กทำจะปรากฏควบคู่ไปกับการเปล่งเสียงที่ยังไม่มีใคร เข้าใจความหมาย แต่ก็ป็นสัญลักษณ์ที่ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของเด็กที่ต้องการทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ตน ต่อมาเด็กมักพบว่าตนเองสามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วยการใช้ท่าทางเพียงอย่างเดียว จึงมักใช้ ท่าทางแทนคำพูด

4. การพูด

การพูด เป็นทักษะอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ทักษะในการพูดนั้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งเหยิงและพัฒนาการด้านภาษาก็ตั้งอยู่บนรากฐานของ วุฒิภาวะของอวัยวะต่างๆ ที่ใช้ในการพูด ไม่มีอวัยวะที่ใช้ในการพูดอันใดที่อยู่ในสภาพพร้อมจะใช้ ได้มาตั้งแต่แรกเกิด หรือหลังเกิดเล็กน้อย การพูดนั้นต้องอาศัยการทำงานประสานกันของ ริมฝีปาก ลิ้น กล้ามเนื้อที่คอ เท้าๆ กับการทำงานของหลอดเสียง สายเสียง และลิ้น กว่าอวัยวะเหล่านี้จะเจริญ

พอสำหรับจะพูดได้ก็ต้องอาศัยเวลาสำหรับฝึกฝนตั้งแต่เล็ก เพื่อให้วัยวะเหล่านี้ทำงานประสานกันได้ดีพอ

5. การพูดคำแรก

เมื่อเด็กย่างเข้า 10-18 เดือน ก็จะเรียนรู้คำที่ใช้ในภาษาพูดได้เป็นครั้งแรก พัฒนาการด้านความเข้าใจก็เด่นชัดขึ้นในช่วงนี้ เด็กเรียนรู้ที่จะเดิน พูด และกินอาหารได้ด้วยตนเอง หลังจากที่เด็กหัดเลียนเสียงตนเองได้แล้ว เด็กจะมีความพร้อมในการเลียนแบบ และจะพยายามเลียนแบบเสียงที่ตนได้ยิน แม้ว่าเสียงนั้นจะไม่เคยปรากฏมาก่อน เด็กจะสังเกตเห็นได้ว่า ในบรรดาเสียงที่ตัวเองเล่นนั้น จะมีอยู่เพียงบางเสียงที่ผู้ใหญ่ให้ความสนใจ หรือมีปฏิกิริยาตอบสนอง และเด็กก็จะทำเสียงนั้นๆ อีก

ลูอิส (Lewis) ได้แบ่งขั้นของการเลียนแบบในช่วงปีแรกไว้ 3 ขั้น คือ การตอบสนองต่อเสียงที่ใช้พูด การรอจังหวะ และการหัดพูด

ขั้นแรก เป็นการเปล่งเสียงตอบสนองต่อเสียงพูด ทารกจะเปล่งเสียงไปตามเหตุการณ์แล้วแต่ว่าเสียงที่ผู้ใหญ่ทำจะอยู่ในกลุ่มเสียงที่เด็กทำได้หรือไม่

ขั้นที่สอง การรอจังหวะ เป็นระยะเงียบไม่มีการเลียนแบบ หรือมีบ้างไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นผลจากความยุ่งยากในการปรับตัวของเด็กเกี่ยวกับการเปล่งเสียงให้เหมือนเสียงผู้ใหญ่

ขั้นที่สาม การเลียนแบบอย่างจริงจัง จะเริ่มตอนทารกอายุ 9 เดือน เป็นระยะสำคัญในการพัฒนาการทางภาษาของเด็ก การเลียนแบบเป็นกระบวนการที่เกิดควบคู่ไปกับการวางเงื่อนไข เด็กส่วนมากมักมีความพึงพอใจจากการเลียนแบบในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีแรงกระตุ้นหรือมีรางวัลจากภายนอกมาล่อ

สรุป พัฒนาการทางภาษาพูดของเด็กนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ในการรู้คำศัพท์ต่าง ๆ เป็นพื้นฐาน รวมถึงสีหน้า ท่าทาง การพูด การกระทำ จึงจะสามารถรับรู้และเข้าใจภาษา เมื่อเด็กเลียนเสียงตนเองได้แล้วผู้ใหญ่ให้ความสนใจ เด็กก็จะทำเสียงเสียงนั้นอีก

2.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านภาษาพูด

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 50) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านภาษาพูด ดังนี้

1. สุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรังหรือรุนแรงในช่วงสองปีแรกของชีวิต มักทำให้การเริ่มพูดและการรู้จักใช้ประโยคช้าไปราวๆ 1-2 เดือน ทั้งนี้เพราะการที่เด็กป่วยรุนแรงหรือเรื้อรังนั้นทำให้เด็กถูกตัดขาดจากการคบค้ากับเด็กอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้พัฒนาการทางภาษาล่าช้า นอกจากนี้การที่เด็กป่วยก็ทำให้ไม่รู้สึกลอยากพูดจากับใคร ส่วนเด็กหูหนวกหรือเด็กหูตึงยิ่งเรียนพูดได้ช้า ออกเสียงพูดไม่ชัด เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปกติที่อยู่ในวัยเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้น เด็กหูหนวกจะรู้คำศัพท์น้อยกว่าเด็กปกติมากในทุกระดับอายุ

2. สติปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญาและภาษาพูดนั้นเกี่ยวเนื่องกันอย่างเด่นชัด จนบ่อยครั้งที่มีผู้อ้างภาษาพูดของเด็กเป็นเครื่องชี้ถึงระดับสติปัญญาข้อเท็จจริงอันนี้ไม่เพียงแต่จะปรากฏในระยะเริ่มพูด เริ่มเข้าใจภาษาพูดเท่านั้น หากคลุมไปถึงจำนวนคำศัพท์ เด็กจะเรียนรู้ในระดับอายุต่างๆ ตลอดวัยเด็ก สำหรับเด็กเล็กๆ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพูด และระดับสติปัญญาจะเพิ่มมากขึ้นจนอายุ 2 ขวบ หลังจากนั้นความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาจะเป็นไปอย่างแน่นแฟ้น

3. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่า ทั้งนี้อาจเกี่ยวเนื่องไปถึงความแตกต่างด้านสติปัญญา หรือโอกาสที่จะได้เรียนรู้หรือทั้งสองอย่าง เพราะขณะที่เด็กเล่นเสียงซึ่งเด็กทำโดยอาศัยสัญชาตญาณนั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเด็กทั้งสองกลุ่มนี้

สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก คือ จำนวนหนังสือที่เด็กได้พบเห็น โอกาสที่จะได้มีเครื่องเล่น จำนวนชั่วโมงที่เด็กได้อ่านหรือได้ฟังนิทาน เรื่องเล่า จำนวนผู้ใหญ่ที่มาติดต่อสัมพันธ์กับเด็กและจำนวนเพื่อนเล่นของเด็ก เด็กที่มีโอกาสได้ติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่มีโอกาสนจะพัฒนาภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ถูกปล่อยไว้ตามลำพังกับเพื่อน เป็นส่วนใหญ่

4. เพศ ในช่วงปีแรกของชีวิต ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศในการพูดให้ปรากฏ จนกระทั่งเริ่มปีที่ 2 ความแตกต่างระหว่างเพศเริ่มแสดง เด็กผู้หญิงเริ่มแสดง การใช้เสียงพูดได้เหนือกว่าเมื่ออยู่ในวัยเด็กตอนต้น เด็กผู้ชายจะเริ่มพูดได้ช้ากว่าเด็กผู้หญิง ประโยคที่พูดก็มักจะสั้นกว่า และผิดไวยากรณ์มากกว่า ความเข้าใจศัพท์น้อยกว่า การออกเสียง ก็ถูกต้องน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาถึงความบกพร่องทางการพูด พบว่า เด็กผู้ชายมักมีปัญหา มากกว่าเด็กผู้หญิงในอัตราระหว่าง 2 ต่อ 1 ถึง 8 ต่อ 1 ยกเว้นในกรณีของการพูดไม่ชัด ซึ่งมักพบในเด็กผู้หญิงมากกว่า อัตราส่วนของความบกพร่องทางการพูดนี้จะเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กโตขึ้น

5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ทารกในสถานเลี้ยงดูเด็กจะร้องไห้มากกว่าเด็กที่เลี้ยงอยู่ที่บ้าน เด็กพวกนี้จะเล่นเสียงน้อยกว่า และจะเล่นเสียงแปลกๆ น้อยกว่าเด็กที่อยู่กับครอบครัวแม้แต่เด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กพวกนี้ขาดความสัมพันธ์ส่วนตัวกับแม่หรือคนเลี้ยง จึงส่งผลให้มีพัฒนาการล่าช้า โดยเฉพาะด้านพัฒนาการทางภาษา ซึ่งจะล่าช้าไปตลอดชีวิต

6. การพูดหลายภาษา คนส่วนใหญ่มักมีความเชื่อว่า การจะหัดเรียนภาษาอื่นนั้น ต้องหัดพูดให้เหมือนเจ้าของภาษามากที่สุด ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงพยายามให้ลูกได้เรียนภาษาอื่นควบคู่ไปกับการที่เด็กเรียนภาษาของตน ความจริงแล้วการทำเช่นนั้นกลับทำให้เด็กพูดช้าเนื่องจากเกิดความสับสนในการพูด แม้กระทั่งความคิด เด็กจะครุ่นคิดถึงการพูด ทำให้ไม่พูดอย่างเสรี

การศึกษาเกี่ยวกับผลของการพูดสองภาษาในเด็กก่อนวัยเรียน แสดงให้เห็นว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงมาในสภาพแวดล้อมของการพูดสองภาษาจะบกพร่องในการพัฒนาด้านภาษา นักการศึกษาจึงลงความเห็นว่า ไม่ควรสอนภาษาอื่นให้เด็กตั้งแต่ยังเล็กก่อนวัยเรียน

ตาราง 2 แสดงพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

อายุ	พัฒนาการทางภาษาของเด็ก
แรกเกิดถึง 1 ปี	เป็นระยะเตรียม ก่อนรู้จักใช้สัญลักษณ์ การติดต่อกับแม่ ไม่ได้ใช้คำพูด หากใช้การร้องไห้ ยิ้มและมีเสียงที่บ่งบอกถึงความสุขหรือไม่พอใจแทน มีการเล่นเสียงในระดับต่างๆ
1-2 ขวบ	เป็นระยะของการเริ่มใช้สัญลักษณ์ หัดเรียกชื่อสิ่งต่างๆ เรียนรู้คำต่างๆ เริ่มรู้จักจำแนกเสียงที่ได้ยินว่าเสียงใดเป็นภาษาพูด และเสียงใดมีความหมายว่าอะไร
2-3 ขวบ	เป็นระยะที่เด็กเริ่มโยงความสัมพันธ์ เริ่มรู้จักใช้ไวยากรณ์ในภาษาพูด สามารถพูดเป็นวลีและประโยคสั้นๆได้ ยังคงหัดเรียนรู้คำ และเสียงที่ต้องใช้ต่อไป
3-6 ขวบ	เป็นระยะของการโยงความสัมพันธ์ของคำ แต่เด็กเรียนรู้คำมากขึ้น มีการหัดทดลองใช้คำที่ตนรู้จักในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อศึกษาความหมาย เรียนรู้เสียง และวิธีการออกเสียงชัดเจนขึ้น รู้จักหัดใช้ประโยคในรูปแบบต่างๆ มีความรู้ทางไวยากรณ์ดีขึ้น
6-7 ปี	เริ่มเรียนอย่างเป็นทางการ (ถึงวัยเข้าโรงเรียน) โดยทั่วไป เด็กสามารถพูดได้อย่างชัดเจนให้คนอื่นเข้าใจได้เกือบหมด
7-10 ปี	เป็นขั้นที่เด็กใช้ภาษาได้ดีแล้ว สามารถพูดประโยคยาวๆ ซับซ้อนได้ มีการเรียนรู้ การใช้สัญลักษณ์ทางสายตา เช่น การอ่าน การเขียน นั่นคือเริ่มอ่านออกเขียนได้แล้ว
วัยก่อนวัยรุ่น และวัยรุ่น	การเรียนรู้ภาษาในทุกสาขา ยังคงดำเนินต่อไป เช่น การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ภาษาที่ผู้ใหญ่ใช้พูดกัน และสามารถพูดได้โดยสมบูรณ์

(ศรียา นิยมธรรม 2537 : 50)

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กมีความสำคัญทุกช่วงปี องค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาพูด จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ

2.4 หลักการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กาญจนลักษณ์ สัจลักษณ์ (ม.ป.ป. : 3-4) กล่าวถึง การสอนภาษาในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังนี้

การสอนภาษาในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น เพื่อให้เด็กมีความสามารถทางภาษาและการพูดสูงที่สุดตามระดับเชาวน์ปัญญา มีหลักการทั่วไปดังนี้

1. การสอนพูดควรจะเริ่มให้เร็วที่สุด
2. เด็กจะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ได้แก่ อยู่ไม่นิ่ง ถูกรบกวนอารมณ์
3. การสอนพูดจะต้องสอนให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาก่อน จึงจะทำการแก้ไขปัญหาด้านการพูดภายหลัง
4. ควรสอนซ้ำๆ และสอนซ้ำๆ แต่อาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการ จำทำให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น
5. การสอนต้องอาศัยทักษะการเรียนรู้ โดยเฉพาะความสามารถในการแยกแยะและเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ

เจียมใจ จีระอัมพร (2540 : 2-3) กล่าวถึงหลักการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

- หลักการสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีดังนี้
1. ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางภาษาและการพูดของเด็กเป็นหลัก
 2. การสอนพูดต้องสอนให้เด็กมีความเข้าใจภาษาก่อน แล้วจึงกระตุ้นให้เปล่งเสียงพูด
 3. สอนให้เด็กชี้และปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เด็กพูดตามและให้เด็กพูดคำที่สอนไปแล้วเอง
 4. สอนคำศัพท์ที่ง่าย เป็นรูปธรรม มองเห็น จับต้องได้ อุปกรณ์ของจริง หุ่นจำลองหรือรูปภาพ
 5. สอบถามเรื่องของเด็กจากพ่อแม่ก่อน เพื่อให้ทราบว่า เด็กสนใจอะไรและพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องนั้น
 6. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

กาญจนาลักษณ์ สัจจลักษณ์ (ม.ป.ป.: 4) กล่าวถึง การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและการพูด ผู้ที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับเด็กสามารถที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการพูดดังนี้

1. สอนให้เด็กใช้ประสาททุกส่วนในการรับรู้
2. เลือกสอนคำที่เด็กใช้หรือพบในชีวิตประจำวันมากที่สุดก่อน โดยเฉพาะคำนามซึ่งเด็กสามารถมองเห็นและสัมผัสได้
3. ควรใช้ภาษาเดียวกับเด็กตลอดเวลา
4. พูดกับเด็กและให้เด็กได้มีโอกาสโต้ตอบบ้าง เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าการพูดมีความสำคัญในการดำรงชีวิต
5. อาจจะต้องใช้ท่าทางประกอบคำพูดบ้างในช่วงแรกๆ

6. ยอมรับคำพูดของเด็กที่คล้ายคลึงกับคำพูดที่ถูกต้อง ไม่จำเป็นต้องให้เด็กพูดให้ชัดเจนก่อน และไม่พยายามแก้ไขให้เด็กพูดให้ชัดเจนทันทีที่เด็กเริ่มหัดพูด

สรุป การสอนภาษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ควรจะเริ่มสอนพูดให้เร็วที่สุด และต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็กเป็นหลัก จากนั้นจึงสอนคำศัพท์ในสิ่งที่ง่ายมองเห็นได้ และใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสอนซ้ำๆ ซ้ำๆ เปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เด็กจำได้ง่ายขึ้น

2.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษา

ศรียา-ประภัสร์ นิยมธรรม (2541: 25-29) กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory)

ผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ คือ โอ โธมัส มอร์เรอร์ (Mowrer) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขาทดลองการสอนพูดกับนก และพบว่านกจะเลียนเสียงพูดของคน เฉพาะเสียงหรือคำที่ผู้ฝึกพูดด้วยเวลาที่มันอิ่ม หรือลูบไล้ด้วยความรัก นอกจากนี้คำเหล่านี้ยังทำให้นกเพลิดเพลินและเป็นสุข การที่นกแก้ว นกขุนทองสามารถทำเสียงต่างๆ ได้หลายๆ เสียงนี้เองจึงมีบางเสียงที่คล้ายคลึงกับเสียงที่ใช้ในภาษาพูดของมนุษย์ ที่แสดงออกถึงความชื่นชมยินดี ดังนั้นเมื่อนกได้ยินเสียงที่ตัวมันเองเปล่งออกมาคล้ายคลึงกับเสียงที่นำความปิติมาให้ ขณะกินอาหาร หรือถูกลูบไล้ด้วยความรัก มันจึงเลียนเสียงตามไปด้วย การให้รางวัลอย่างเหมาะสม จะทำให้การเลียนเสียงของนกดีขึ้น จนสามารถพูดเป็นคำเป็นประโยคได้เช่น “แก้วจ๋า กินข้าว” เสียงที่เปล่งออกมาจะเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง

คำว่า Autism คือการให้รางวัลแก่ตนเองในแง่ของกระบวนการ ที่ทำเขานำหลักการจากทฤษฎีมาใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก ในการหัดพูดคำแรก และเชื่อว่าใช้ได้ เช่น แม่พูดคำว่า “แม่” หรือ “ลูก” เป็นพัน ๆ ครั้งขณะป้อนข้าว อาบน้ำ เล่น เท่กล่อมให้ จึงพบว่าบางครั้งเด็กก็เปล่งเสียง “แม่” ขณะเล่นเสียง และยิ่งคำพูดนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกปิติ ปลอดภัย ก็จะมีพูดซ้ำมากกว่าพยางค์หรือคำอื่นที่ไม่มีความหมายให้จดจำเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้ทำให้ เด็กพัฒนาการถ้อยคำที่ใช้ในภาษามากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรางวัลที่เด็กจะได้รับจากแม่ ส่วนในแง่ของปัญหาด้านความเข้าใจ ซึ่งมักมีผู้สงสัยนั้น ก็อธิบายได้ว่า ความหมายของเด็กอาจเกิดจากการโยงความสัมพันธ์ เช่น เมื่อพูด “แม่” แม่ก็ปรากฏตัว หรือเข้าใจความหมายคำว่า “ลูก” โดยชี้ให้ดูในกระจก

เขานำหลักจากทฤษฎีมาใช้ในการเรียนรู้ของเด็กในการหัดพูดคำแรก และเชื่อว่าใช้ได้ เช่น แม่พูดคำว่า “แม่” หรือ “ลูก” เป็นพัน ๆ ครั้ง ขณะป้อนข้าว อาบน้ำ เล่น เท่กล่อมให้ พบว่า บางครั้งเด็กเปล่งเสียง “แม่” ขณะเล่นเสียง ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น มอร์เรอร์ เชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลินจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตัวเอง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียดคือ ลูอิส (Lewis.1951)

การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเอง ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เพื่อที่จะจดเซยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำๆ กัน จึงทำให้ เด็กมักพูดซ้ำๆ ในการเล่นเสียง บางครั้งก็ใช้การเคาะโต๊ะ เคาะจังหวะไปด้วย เมื่อศึกษาถึงกระบวนการในเลียนแบบภาษาพูด ก็พบว่า จุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็กในการเล่นเสียง เช่น เด็กเผชิญพูดย่ำพยางค์ “แม่” เมื่อเสียงที่เด็กเปล่งออกมานั้นก่อให้เกิดความสนใจ เด็กก็จะกล่าวซ้ำอีกและเป็นจังหวะเดียวกันกับที่แม่ปรากฏตัวเข้ามา เด็กจึงหยุดพูด แต่แม่อาจไม่สังเกต และอาจพูดกับลูกว่า “แม่หรือคะ” “หาแม่หรือคะ” นี่เองเท่ากับ ได้ไปเร้าความสนใจของเด็กขึ้นมาใหม่ เด็กก็ปรารถนาจะทำต่อไป อาจเปล่งเสียงคนเดียวซ้ำๆ กันก็ได้ ในขณะที่แม่อาจกระวีกระวาดไปเล่าให้พ่อฟังว่า ลูกเรียกแม่ได้แล้ว เมื่อใดที่เด็กสามารถใช้คำเพื่อการติดต่อได้เหมาะสมจะกับเหตุการณ์ “แม่ มานี่” “แม่ อุ้มหน่อย” จึงจะถือว่า เด็กสามารถพูดคำแรกได้แล้ว ก้าวแรกในการสอนให้เด็กพูดควรเป็นการเลียนแบบ เสียงที่เด็กพูดในการเล่นเสียง และอาจเร้าความสนใจด้วยการตอบโต๊ะ เคาะจังหวะ เด็กจะได้หันมามอง การขัดจังหวะก็ควรทำก่อนเด็กจะหยุดกิจกรรม เช่น ขณะเด็กกำลังพูด ป้อป้อ ป้อซ้ำๆ พ่อแม่ก็เข้ามาขัดจังหวะทันทีที่เด็กพูด ป้อคำแรก ซึ่งจะทำให้เกิดภาวะที่เด็กพึงพอใจมากที่สุด และจะทำให้เด็กสนใจพูดต่อไปได้นานและดังกว่าเดิม ในระยะแรกก็ทำเพียง 2-3 เสียง แล้วทำให้เรียนรู้ความหมายไปด้วย เช่น เมื่อเด็กพูดคำว่า “แม่” หรือ “พ่อ” แม่หรือพ่อก็ควรเข้ามาปรากฏตัวและเมื่ออุ้มลูกขึ้นก็ควรพูดไปด้วย หัดให้ใช้คำนั้นในสถานการณ์ต่างๆ ผลสุดท้ายเด็กจะโยงความเข้าใจจากเสียงไปยังบุคคลและเข้าใจในความหมายได้

เด็กควรได้รับการฝึก จนกระทั่งมีคำตอบที่คงที่มีความหมายอยากพูดซ้ำๆ เมื่อพ่อแม่มาพูดหยอกเล่นด้วย ขณะที่เล่นเสียง พ่อแม่ควรใช้ระยะเงียบมาช่วยฝึกด้วย เช่น ช่วงว่างระหว่าง การทำเสียงอ้อแอ้ เด็กจะหยุดเงียบเมื่อเร้าความสนใจเด็กใหม่โดยเร้าให้พูด “แม่ๆ” ถ้าเด็กตอบสนองด้วยการเลียนแบบก็ควรให้ฝึกต่อไป ขั้นถัดไปคือ การหัดพูดเป็นคำ ในการฝึกทั้งสองขั้นนี้ พ่อแม่จำเป็นต้องเลือกเวลาที่เหมาะสมแล้วจะพบว่าเด็กใช้คำได้เหมาะสมจะกับเหตุการณ์ หรือท่าทาง อาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การหัดพูดครั้งแรกของเด็กได้มาโดยวิธีการของความสม่ำเสมอ ปกติเด็กคุ้นกับเสียง และท่าทางก่อนแล้ว เช่น “สวัสดี” “ไม่” หรือ “แม่” เด็กรู้จักคำมาก่อนนานแล้ว เพียงแต่คอยความสม่ำเสมอ หรือ ความคงที่ของความหมายจากผู้ใหญ่ ท่าทางเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เด็กพูดคำแรกได้ สิ่งควรระลึกคือ การที่เด็กจะหัดพูดได้หรือไม่ขึ้นไม่ขึ้นอยู่กับการที่เด็กต้องทำตามคำสั่ง หรือคำขอร้องซึ่งพ่อแม่มักชอบใช้โดยไม่รู้ตัว เช่น “พูด.....สิ” “พูด.....ให้ถูกสิ” โดยเฉพาะคำที่พูดไม่ชัด นักแก้ไขการพูดรู้ดีว่าภาวะที่เหมาะสมในการหัดนั้น จะช่วยให้เด็กพูดได้ชัดได้ เช่นเดียวกับพ่อแม่สามารถสอนให้ลูกพูดคำแรกได้

3. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory)

ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลาย ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลังใจ

เวสเบอร์ก ทอดด์ (Weissberg Todd) และเพื่อนร่วมงานก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือน เปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งความปิติยินดีไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้ เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกเสียงแทนคน ปรากฏว่าไม่มีการตอบสนอง ตรงข้ามกับนกแก้วนกขุนทองที่สามารถวางเงื่อนไขด้วย จานเสียงหรือเทปก็ได้ เด็กนั้นต้องการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริงๆ

วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ในระหว่างการเล่นเสียงตอนต้นๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ ในการที่จะมีจุดหมายปลายทาง ตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวปาก ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูดและการกินอาหาร ต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้ โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย ผู้ที่สังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะพอมองได้ว่า เมื่อใดเด็กร้องเพราะหิว แต่ก็ยากที่จะแยกแยะให้ตายตัวลงไปว่า เด็กหวังจะได้อาหารหรือหวังจะได้อะไรจากผู้ใหญ่

วินิทซ์ ได้อธิบายขั้นที่สองของพัฒนาการทางภาษาในด้านการให้รางวัลทางอ้อมว่า มีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็ก กล่าวคือ เมื่อแม่ทำเสียงนำให้ลูกพร้อมกับ การเอาอาหารมาให้ โดยเกือบจะพร้อมกันนั่นเอง เด็กจะหันศีรษะไปรับอาหาร และในขณะที่แม่เปล่งเสียงนั้นเด็กอาจทำกริยาอย่างอื่นด้วย เช่น หันมามอง ยิ้ม จนบางครั้งแม่เมื่อไม่มีอาหารหากได้ยินเสียงแม่ ลูกก็จะมีพฤติกรรมเหมือนเดิม คือ หันศีรษะมาและยิ้มด้วย การที่เสียงพูดของเด็กคล้ายคลึงกับเสียงแม่นั้น เขาอธิบายว่าเป็นเพราะการได้รับการเสริมกำลังใจจากเสียงของแม่ แล้วเปลี่ยนมาเป็นเสียงของเด็กเอง การเปล่งเสียงของแม่นั้นมักเกิดขึ้นก่อนและต่อเนื่องกับการเลี้ยงดูทารก ฉะนั้นเด็กจึงเลียนวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเสียงแม่ปรากฏควบคู่กับการให้อาหาร ซึ่งจัดเป็นการเสริมกำลังใจโดยตรงอยู่แล้ว ก็เท่ากับช่วยให้เด็กพูดมากขึ้น ดังนั้นเด็กที่มีเสียงพูดเหมือนพ่อแม่มากก็คือ เด็กที่ได้รับการเสริมกำลังใจมากกว่า เด็กคนอื่นนั่นเอง ยิ่งพ่อแม่ตอบสนองอย่างเต็มอกเต็มใจและร่าเริง เมื่อเด็กพูด “แม่-แม่” มากกว่าเมื่อพูดคำที่ไร้ความหมาย แล้วพยางค์นั้นก็จะยิ่งปรากฏบ่อยในการพูดของเด็ก เมื่ออายุราวๆ 1 ปี การเปล่งเสียงพยางค์ก็คล้ายคลึงกับพยางค์ที่มีความหมาย เช่น มม มม และสังเกตเห็นว่าแม่กระวีกระวาดเอาน้ำหรือนมที่เด็กต้องการมาให้ก็จะทำให้พยางค์นั้นปรากฏบ่อยยิ่งขึ้น วิธีการแบบนี้เองที่เป็นการหัดพูด ซึ่งจะทำให้เด็กพัฒนาการทางภาษาได้คล้ายคลึงกับการพูดของผู้ใหญ่

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Motor Theory of Perception)

การเรียนรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ จะขึ้นอยู่กับการรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจัยการรับรู้ ประกอบด้วย ประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้

เดิม ความต้องการ และเจตคติ เป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการสามด้าน คือ การรับสัมผัส การแปลความหมายและอารมณ์ การรับรู้เป็นผลเนื่องมาจากการที่มนุษย์ใช้

อวัยวะรับสัมผัส (Sensory motor) ซึ่งเรียกว่า เครื่องรับ (Sensory) ทั้ง 5 ชนิด คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง จากการวิจัยมีการค้นพบว่า การรับรู้ของคนเกิดจากการเห็น 75% จากการได้ยิน 13% การสัมผัส 6% กลิ่น 3% และรส 3% การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพล หรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า การที่มนุษย์จะรับรู้และสามารถพัฒนาจนเป็นการเรียนรู้ได้ดีหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. สถิติปัญญา ผู้มีสติปัญญาสูงกว่า ย่อมรับรู้ได้ดีกว่าผู้มีสติปัญญาน้อยกว่า
2. การสังเกตและพิจารณา ขึ้นอยู่กับความชำนาญ และความสนใจต่อสิ่งเร้า
3. คุณภาพของจิตในขณะนั้น ถ้ามีความเหนื่อยอ่อน เครียด หรืออารมณ์ขุ่นมัว

อาจทำให้แปลความหมายของสิ่งเร้าที่สัมผัสได้ไม่ดี แต่ในทางตรงกันข้าม หากสภาพจิตใจผ่อนคลายปลอดโปร่ง ก็จะทำให้การรับรู้และการเรียนรู้เป็นไปด้วยดี และเป็นระบบ

การจัดระบบการรับรู้

มนุษย์เมื่อพบสิ่งเร้าไม่ได้รับรู้ตามที่สิ่งเร้าปรากฏแต่นำมาจัดระบบตามหลัก

ดังนี้

1. หลักแห่งความคล้ายคลึง (Principle of similarity) สิ่งเร้าใดที่มีความคล้ายกัน จะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
2. หลักแห่งความใกล้ชิด (Principle of proximity) สิ่งเร้าที่มีความใกล้กันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
3. หลักแห่งความสมบูรณ์ (Principle of closure) เป็นการรับรู้สิ่งที่ไม่สมบูรณ์ ให้สมบูรณ์ขึ้น

ความคงที่ของการรับรู้ (Perceptual constancy) ความคงที่ในการรับรู้ มี 3 ประการ ได้แก่

1. การคงที่ของขนาด
2. การคงที่ของรูปแบบ รูปทรง
3. การคงที่ของสีและแสงสว่าง

การรับรู้ที่ผิดพลาด แม้ว่ามนุษย์มีอวัยวะรับสัมผัสถึง 5 ประเภทแต่มนุษย์ก็ยังรับรู้ผิดพลาดได้ เช่น ภาพลวงตา การรับรู้ฟังความบอกเล่าทำให้เรื่องบิดเบือนไป การมีประสบการณ์และค่านิยมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการรับรู้ถ้าจะให้ถูกต้องจะต้องรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายทางผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองให้มากขึ้น

ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลยแม้แต่ในระยะเวลาเล่นเสียงก็มีได้เปล่งเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่า เด็กเรียนรู้ได้อย่างไร

ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับ การเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง พูดซ้ำด้วยตนเองหรือคัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้ว จึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory)

ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันเป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ เขาอธิบายว่า เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา(Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) เครื่องมือนี้จะเป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษา ซึ่งมาจากประโยคต่างๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่างๆ ทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษา กฎทางไวยากรณ์ต่างๆ นี้คือ ความรู้ในภาษา (Competence) นอกจากนี้ในการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กนั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งระดับเสียงและระบบเสียง (Phonetics and Phonology) ระดับความหมาย และระดับไวยากรณ์

นักทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด เน้นบทบาทของสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษาเท่าๆกับบทบาทของธรรมชาติในการช่วยการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เพราะเด็กจะได้สังเกตรายละเอียดของภาษาของตน และช่วยเพิ่มสมรรถภาพเกี่ยวกับการเรียนภาษา ในระยะต่อมา ได้มีผู้ขยายความเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบภายในของมนุษย์ไม่ใช่เป็นแหล่งของความรู้ แต่เป็นศักยภาพทางสติปัญญาสำหรับจัดกระบวนการเพื่อเรียนรู้ภาษา เพื่อให้เกิดโครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ขึ้นมา เป็นกระบวนการทางความสามารถในการค้นหา ไม่ใช่ทางด้านเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อยืนยันความเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวเขา เด็กไม่ถูกปรับจากสิ่งแวดล้อม แต่ในทางตรงกันข้าม เด็กจะเป็นผู้ปรับสิ่งแวดล้อมโดยใช้ภาษาของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. เด็กมีอิทธิพลต่อวิธีการที่แม่พูดต่อเขา แม่จะพูดกับลูกแตกต่างไปจากการพูดกับผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อรักษาการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แม่จะพูดกับเด็กทารกแตกต่างจากพูดกับ เด็กโตและผู้ใหญ่ แม่จะพูดประโยคสั้นกว่า ง่ายกว่า เพื่อสื่อสารที่มีความหมาย

2. เด็กควบคุมสิ่งแวดล้อมทางภาษา เพื่อได้ข้อมูลที่ต้องการ เด็กต้องการค้นพบว่าเสียงที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร และมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบพื้นฐานอะไร

3. การใช้สิ่งของหรือบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจพื้นฐานว่า ผู้ใหญ่เห็นหรือได้ยินเขาเมื่อเขาพูด เด็กอาจเคลื่อนไหวตัว จับ ขว้าง ปา บีบ ของเล่น เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งเป็นพื้นฐานและความจำเป็นของการเจริญทางภาษา การเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองเกี่ยวกับผู้อื่น เกี่ยวกับสิ่งของ เกี่ยวกับเหตุผล เกี่ยวกับสถานที่ มิติ เกี่ยวกับการเกิดขึ้นซ้ำๆ ของกิริยาและสิ่งของ มีส่วนช่วยให้เด็กแสดงออกทางภาษาอย่างมีความหมาย นั่นก็คือ เด็กจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม

6. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory)

ผู้ที่ทำการศึกษาทดลองในเรื่องนี้คือ ฮอร์นไจน์ ได้กล่าวว่า การเรียนรู้คือการที่ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง และได้รับความ

พึงพอใจที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ในการทดลอง ธอร์นไดน์ได้สร้างกรงทดลอง ที่ทำด้วยไม้ ภายในกรงมีคานไม้ที่ยึดกับเชือก ซึ่งต่อไปยังประตู เพื่อให้เปิด - ปิดได้เมื่อเหยียบคาน นำแมวมามา ขังไว้ในกรง นอกกรงมีปลาวางให้แมวมองเห็นได้ เมื่อแมวมองเห็นจะพยายามหาทางออกมากินอาหาร โดยพฤติกรรมของมันจะมีลักษณะแบบลองผิดลองถูก ด้วยความบังเอิญไปเหยียบถูกคานทำให้ประตูเปิด แมวจึงออกมากินอาหารได้ ในครั้งต่อมา เมื่อแมว เห็นหน พฏิกิริยาของมันจะไม่เป็นแบบครั้งแรกแต่จะใช้เวลาในการออกจากกรงได้เร็วขึ้นตามลำดับ แสดงว่า แมวเกิดการเรียนรู้แบบสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง

ทฤษฎีนี้เห็นว่า พัฒนาการทางภาษาของคนเรานั้น จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลก และการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดจากการที่เด็ก ได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบๆ ตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเอง ขึ้นมาโดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือระบบภาษาของเด็กจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพัฒนาการทางความรู้เกี่ยวกับโลกมีมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาอื่นๆ อีกเช่น

- ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง ซึ่งธอร์นไดค์ เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่าเมื่อ เด็ก กำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผลอมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันที ด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษา

- ทฤษฎีชีววิทยา ของอีริค เลนเนเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

- ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ จอห์น ดอลลาร์ด และนีล มิลเลอร์ เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดย ย้ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

สรุป ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาได้มีผู้คิดค้นขึ้นมามากมาย ได้แก่ ทฤษฎี ความพึงพอใจแห่งตน ทฤษฎีการเลียนแบบ ทฤษฎีเสริมกำลัง ทฤษฎีการรับรู้ ทฤษฎีสภาวะติดตัว มาแต่กำเนิด ทฤษฎีความสัมพันธ์

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา

นิรันดร์ รอดเอี่ยม (2531 : 95) ได้มีการศึกษาพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก นักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยแบบทดสอบรูปภาพ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,4 และ 6 รวม 180 คน พบว่า เด็กนักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนสูงขึ้น มีพัฒนาการทางภาษาพูดด้าน จำนวนคำและความซับซ้อนของประโยคสูงกว่าเด็กนักเรียนที่อยู่ชั้นต่ำกว่า

กนกวรรณ ชัยชาญ (2533 : 38) ได้ศึกษาผลการทดลองสอนการเปล่งเสียงสูง กลาง ต่ำ โดยใช้อุปกรณ์สอนพูด “กนก 1” กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพญาไท ระดับการได้ยิน 55-90 เดซิเบล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเปล่งเสียงสูง

กลาง ต่ำ โดยใช้อุปกรณ์ “นก 1” ประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ในการเปล่งเสียงสูง กลาง ต่ำ เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬามาศ หันยอ (2541 : 51-52) ได้ศึกษาความสามารถในการพูด เพื่อสื่อความหมาย โดยใช้เทคนิคการสอนแบบสนทนาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับก่อนวัยเรียน พบว่า การใช้เทคนิคการสอนพูดแบบสนทนา ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการพูดสื่อความหมายเพิ่มขึ้น และการสอนพูดแบบสนทนา โดยยึดพัฒนาการของเด็กปกติสอนให้เด็กใช้คำอย่างมีความหมายและให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กต้องการ สื่อความหมายจากการสอนโต้ตอบกับผู้สอนในเหตุการณ์ต่าง ๆ พบว่า เด็กมีความสามารถในการรับรู้ภาษาและการใช้ภาษาดีขึ้น

ประพิมพ์พงศ์ พละพงศ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพ และความสามารถในการเข้าใจความหมายจากภาพสัญลักษณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนการสื่อความหมายด้วยภาพสัญลักษณ์ มีความสามารถในการเข้าใจความหมายจากภาพสัญลักษณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุชีริน เย็นสวัสดิ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติกเพศชาย อายุ 6 ปี ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กออทิสติกมีปัญหาทางด้านภาษาและการสื่อสาร ใช้ชีวิตที่คนนั้นที่กักพฤติกรรมรวบรวมข้อมูล พบว่า การสอนทักษะการสื่อสารให้กับเด็กออทิสติกจากการสอนโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสารทักษะการสื่อสารแบบใช้ภาษาท่าทางสูงขึ้น ส่วนทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดไม่เปลี่ยนแปลง

โรเบิร์ต (Roberts. 1996 : online) ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กผู้ชายที่เป็นอาการโครโมโซม x เปราะบาง มีอายุระหว่าง 28-77 เดือน จำนวน 22 คน โดยนักภาษาศาสตร์ นักแก้ไขการพูด ผู้เชี่ยวชาญทางพยาธิวิทยา ผู้ช่วยในการวิจัยจะไปที่บ้านเด็กโดยใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง ในการประเมินผลเด็กโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานและเครื่องมือวัดที่ไม่เป็นทางการการตอบคำถามของผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กในด้านการรับรู้ และการแสดงออกทางภาษา พบว่า เด็กแต่ละคนแสดงให้เห็นความแตกต่างของการใช้เสียงพูดเป็นคำและการสื่อสารโดยภาษาท่าทาง เช่นการชี้ การเล่นสมมติ มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก และเด็กจะมีคะแนนสูงจากระบบอวัยวะการออกเสียง การเปล่งเสียง การใช้ภาษาพูด หลังอายุ 1 ปี

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถที่จะมีพัฒนาการทางภาษาและการพูดตามลำดับขั้นของพัฒนาการทางภาษาได้ เทียบเท่ากับเด็กปกติ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี

3.1 ความหมายของเพลงและดนตรี

ราชบัณฑิตยสถาน (2529: 604) ให้ความหมายของเพลงว่า เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี กระบวนการวิธีรำดาบรำทวน เป็นต้น ซึ่งการร้องแกกันมีชื่อต่างๆ เช่น เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย

พระมหากษัตริย์ สุวรรณดิ (2542: ออนไลน์) กล่าวว่า เพลงยาว หมายถึง หนังสือหรือจดหมายถึงคู่รัก แต่งเป็นกลอนแสดงข้อความรัก หรือ ตัดพ้อ เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (สมาน น้อยนิธย์ 2542: 20-22 อ้างอิงจาก พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530: 386) ให้ความหมายของเพลงไว้ว่า เพลงไทย หมายถึง เพลงที่คนไทยนิยมขับร้องสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งย่อมาหมายถึงการบรรเลงดนตรีด้วย เพลงไทยมีคำที่แสดงถึงกลุ่มย่อยของเพลงอีกหลายคำ เช่น เพลงไทยเดิม เพลงกล่อมเด็ก เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงปรบไก่ เพลงโคราช เพลงสวด เพลงลูกกรุง เพลงลูกทุ่ง เป็นต้น

ทรง จิตประสาธ (2534: 18) กล่าวถึงเพลงประกอบการสอนว่า เพลงคือ สำเนียงทำนอง ท่วงทำนองของดนตรี คำขับร้องต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ

ปทานุกรม (ทยุ เกื้อสกุล 2545: 35 อ้างอิงจาก Lexicographer) ให้คำจำกัดความว่า ดนตรี คือวิทยาศาสตร์ และศิลปะ การรวมเสียงเข้าด้วยกันอย่างมีจังหวะจะโคน

พระเจนดุริยางค์ (พรณิภา กวีธนาธรรม. 2542.; อ้างอิงจาก เฉลิม บุญมานำ 2528 : 2) กล่าวว่า ดนตรีคือเสียงบริสุทธิ์หลายเสียงที่ถูกนำมาร้อยกรองให้เกิดการผสมผสานขึ้นเป็นบทเพลงที่ไพเราะน่าฟัง ดนตรีเป็นศิลปะแห่งเสียงเพลงที่สามารถใช้เสียงบริสุทธิ์นั้นสร้างความสะเทือนอารมณ์ บันดาลให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพในจินตนาการได้

พรณิภา กวีธนาธรรม (2542 : 1) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเสียงซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้ ไม่มีน้ำหนัก และไม่ต้องการที่อยู่ แต่ดนตรีสามารถทำให้ผู้ฟังมีอารมณ์สนองตอบได้ และสามารถสร้างจินตนาการต่างๆ ไปตามเสียงดนตรีโดยไม่มีขอบเขต

ลองแมน (ทยุ เกื้อสกุล. 2545: 35.; อ้างอิงจาก Longman. 1978) ให้ความหมายว่า ดนตรีคือ การรวบรวมเสียงให้เป็นรูปแบบของเสียงที่ไพเราะและน่าฟังพอใจ โดยบรรเลงตามตัวโน้ตที่เขียนขึ้นไว้

วิลเลียม และซีมัวร์ (ทยุ เกื้อสกุล. 2545: 35.; อ้างอิงจาก William and Seymour. nd.) ให้ความหมายว่า ดนตรี หมายถึง ระดับเสียงสูงเสียงต่ำ ดนตรีเป็นสิ่งที่รับรู้ได้จากการฟังและศิลปะที่ผสมกลมกลืนกับช่วงเวลา

สรุปได้ว่า เพลง คือ สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี ซึ่งนำมาผสมผสานขึ้นให้เป็นเพลงที่ไพเราะโดยมีระดับเสียงสูงต่ำ ซึ่งสามารถทำให้ผู้ฟังมีอารมณ์สนองตอบผ่อนคลายความตึงเครียด

3.2 ความสำคัญและคุณค่าของเพลงและดนตรี

3.2.1 ความสำคัญของเพลงและดนตรี

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2526: 82) กล่าวถึงความสำคัญของเพลงไว้ว่า

1. เพลงมีบทบาทสำคัญมานาน ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์
2. เพลงเป็นเครื่องแสดงถึงสติปัญญา และคุณธรรมของประเทศชาติ
3. เพลงเป็นสื่อกลางในการติดต่อ และสร้างความเข้าใจกันได้ดี
4. เพลงเป็นเครื่องพัฒนาอารมณ์ให้เบิกบาน แจ่มใส เสียงและทำนองของเพลง เป็นการแสดงออกถึงความชื่นชมยินดี หรือความเศร้าโศกเสียใจ การร้องเพลงเป็นการให้ความสุขและความพึงพอใจทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง
5. การร้องเพลงช่วยบำรุงสุขภาพกายและจิต การร้องเพลงเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนของโลหิตและระบบประสาท ช่วยกระตุ้นความหิวกระหายอย่างน้อยก็กระหายน้ำ น้ำเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความชุ่มชื้นในร่างกายและเกิดพลัง ขณะที่ร้องเพลง เราต้องผ่อนลมหายใจเข้าออกตามจังหวะสั้น-ยาว ของทำนองเพลง ทำให้ปอดขยายเข้า-ออก ถ้าวร้องเพลงบ่อยๆ เท่ากับเป็นการช่วยเสริมสร้างให้ทรวงอกแข็งแรง

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2542: ออนไลน์) กล่าวว่า นับตั้งแต่การปฏิสนธิในครรภ์ มารดา ครอครัว คือ บิดาและมารดา นับว่า มีส่วนสำคัญยิ่งในการดูแล และช่วยให้พัฒนาบุตรของตนเอง เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ปัจจัยหลายประการที่ช่วยให้พัฒนาการของเด็ก ดำเนินไปอย่างปกติ ปัจจัยหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และมีความสำคัญขึ้น เป็นลำดับ คือ ดนตรี ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของเสียงดนตรีที่ดี มีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างเสริม และพัฒนาการหลายด้านของเด็ก ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา บิดามารดาที่เห็นความสำคัญของดนตรี เรียนรู้ เพื่อนำดนตรีไปใช้ในกระบวนการเลี้ยงดูบุตรของตน ย่อมส่งผลโดยตรง ในการช่วยให้เด็ก เป็นผู้มีดนตรีการ และช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กอีกด้วย

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2544: 1) กล่าวถึงการตอบสนองต่อเสียงของเด็กว่า สามารถตอบสนองเสียง และดนตรีได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเด็กมีการตอบสนองต่อเสียงดนตรี คือ ทารกในครรภ์จะมีการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้น เมื่อได้ยินเสียงเพลงดัง นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากที่ทารกคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้ว มีแนวโน้ม ที่จะชอบเพลงหรือดนตรีที่เขาได้ฟังประจำในขณะที่อยู่ในครรภ์

เมื่ออายุได้ 3 สัปดาห์ ทารกจะสามารถแยกแยะความแตกต่างของจังหวะง่ายๆ คำพูด และเสียงดนตรีได้ แต่ขึ้นอยู่กับสมองของทารกแต่ละคน พัฒนาการของส่วนประกอบที่ทำให้เกิดการพูด และประสบการณ์ดนตรีในชีวิตประจำวันของแต่ละคน

เมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียน ดนตรียังมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กมาก นอกจากดนตรีจะทำให้เกิดความสุขและความสบายใจแล้ว ยังทำให้เด็กมีสมาธิ รู้จักแยกแยะ สื่อสาร อย่างง่าย ๆ ได้ และยังทำให้เด็กที่สมาธิสั้นสงบลงได้ด้วย

สุกรี เจริญสุข (2548: ออนไลน์.) ดนตรีมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสมองเด็ก คือ ดนตรีเป็นเรื่องของเสียง แล้วเสียงเป็นเสียงที่ไพเราะงดงาม แล้วถ้าเป็นเสียงที่เกิดจากคนใกล้ชิดเสียงนั้น จะสร้างความอบอุ่นให้แก่เด็ก เด็กที่มีความอบอุ่นเมื่อโตขึ้นมาก็จะมีความมั่นคง และเสียงจะทำให้เส้นสมองของเด็กแตกกิ่งก้านสาขา ความแตกฉาน

สรุปได้ว่า เพลงและดนตรีมีความสำคัญกับมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเพศใด วัยใด เมื่อได้ฟังดนตรีแล้วจะเกิดความผ่อนคลายอารมณ์ มีสมาธิ และยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการหลายๆ ด้านให้ดีขึ้น

3.2.2 คุณค่าของเพลงและดนตรี

แฮมมอนต์ (ดนู จีระเดชากุล 2541 : 110 อ้างอิงจาก Hammond) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึง คุณค่าของเพลงและเสียงดนตรีที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย เสียงเพลงและเสียงดนตรี จะกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่น การเต้น การกระโดด การสไลด์ การควมม้า การแสดงท่าทางต่างๆ
2. ทางด้านสติปัญญา เด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ต่างๆ และยังพยายามที่จะฝึกร้องตาม
3. ทางด้านอารมณ์ เสียงเพลงและเสียงดนตรี สามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเด็ก เพราะเสียงดนตรีเป็นทั้งศิลปะและศาสตร์แห่งความนิ่มนวล สามารถลดความรู้สึกก้าวร้าวทางอารมณ์ของเด็ก ลดความตึงเครียด ความกดดันของระบบประสาทได้ด้วย
4. ทางสติปัญญา เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นสิ่งช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในเด็ก เมื่อเด็กได้ยินเสียงก็จะเกิดจินตนาการมองเห็นภาพ บางครั้ง เราอาจเคยถูกเด็กถามว่า เพลงนั้นหมายถึงอะไร เพลงนี้มีความหมายว่าอย่างไร แสดงว่า เด็กเกิดความคิดริเริ่มมีการอยากรู้ ถึงความหมายและความเป็นมาของเพลง
5. ทางด้านสังคม เสียงเพลงและเสียงดนตรี เป็นพื้นฐานแห่งสื่อทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้ร้องเพลง และร่วมกิจกรรมทางดนตรีเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะ ในโอกาสพิเศษต่างๆ เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคมได้พบปะรู้จักกับผู้อื่น นำไปสู่แนวทางการอยู่ร่วมกันในสถาบันสังคมที่ดีได้

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2542: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเพลง และดนตรีไว้ ดังนี้

1. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดนตรี เป็นเรื่องของเสียงที่ไพเราะสร้างสรรค์อย่างพิถีพิถันด้วยมนุษย์ การฟังดนตรี สามารถสร้างเสริมจินตนาการของเด็กได้อย่างดี และการเรียนรู้ดนตรี สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์ โดยการสร้างทำนอง จังหวะง่าย ๆ จนถึงการประพันธ์เพลงขึ้นสูง สิ่งเหล่านี้มีกฎเกณฑ์ และต้องใช้พลังสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก

2. พัฒนาด้านอารมณ์ ความรู้สึก ดนตรี เป็นศิลปะที่ปลุกเร้าให้มนุษย์เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ตามอิทธิพลของเสียงที่ได้ยิน การเกิดอารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้ ทำให้มนุษย์เรียนรู้ และตอบสนองต่ออารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้เป็นอย่างดี เป็นผลให้เกิดพัฒนาการทางอารมณ์ ความรู้สึกได้

3. พัฒนาด้านภาษา เพลงร้อง ประกอบด้วยภาษาหลากหลาย ที่ได้รับการประพันธ์ไว้อย่างไพเราะ การเรียนรู้เพลง ด้วยการขับร้อง เป็นการช่วยพัฒนาการทางภาษาอย่างได้ผล

4. พัฒนาด้านร่างกาย การสนองตอบต่อดนตรี ด้วยการเคลื่อนไหวลักษณะต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็ก ซึ่งมีผลโดยตรง ต่อพัฒนาการด้านร่างกาย

5. พัฒนาด้านปัญญา ดนตรี เป็นเรื่องของวิชาการที่ลึกซึ้งมาก มีการศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก การเรียนดนตรีอย่างถูกแบบแผน จึงเป็นการพัฒนาด้านปัญญาอย่างลึกซึ้ง เช่นเดียวกับวิชาการด้านอื่นๆ

6. พัฒนาด้านความเป็นเอกบุคลิก การแสดงออกทางดนตรี หรือการสนองตอบต่อดนตรี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับความคิดการกระทำของแต่ละบุคคล การเรียนดนตรี จึงเป็นการพัฒนา ความเป็นเอกบุคลิก อย่างถึงแก่น นอกจากนี้ การเล่นดนตรีเป็นวง สามารถช่วยพัฒนาความเป็นองค์กร ที่มีเอกลักษณ์ด้วย

7. พัฒนาด้านสุนทรีย์ ดนตรี เป็นเรื่องของสุนทรีย์ของเสียง การเรียนรู้ และมีประสบการณ์ทางดนตรีที่ดี ประทับใจ ทำให้ผู้ศึกษา เกิดพัฒนาการทางสุนทรีย์ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ชีวิตของเด็กสมบูรณ์ขึ้น เมื่อเป็นผู้ใหญ่ต่อไป ในวันข้างหน้า

สรุปว่า เพลงและดนตรีมีความความสัมพันธ์กับมนุษย์ สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คลายความเครียด ทำให้เกิดสมาธิซึ่งทำให้เด็กเกิดมีสมาธิในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กได้โดยเฉพาะในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องเพลง

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2526: 83) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องเพลงไว้ดังนี้

1. เพื่อขับกล่อมอารมณ์ให้มีจิตใจผ่องใส
2. ก่อให้เกิดความสนุกสนานรื่นเริง

3. ทำให้เกิดความสามัคคีรักใคร่กันในกลุ่มคณะ
4. ผ่อนคลายความตึงเครียดและเบี่ยงเบนในการเรียน
5. ช่วยความจำในบทเรียนให้แม่นยำยิ่งขึ้น
6. เป็นยาแก้วุ่นเหวี่ยงหาวนอนได้เป็นอย่างดี
7. เพื่อปลูกฝังความรักชาติบ้านเมือง
8. เพื่อเป็นการส่งเสริมการแสดงออก

สรุป การร้องเพลงมีประโยชน์มากมายหลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่เน้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ผ่อนคลายความตึงเครียด และสามารถทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงได้

3.4 ประเภทของเพลง

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2526: 83) ได้กล่าวถึงประเภทของเพลงที่จะนำมาร้องไว้ดังนี้

1. เพลงที่ใช้ในโอกาสเฉพาะหรือโอกาสพิเศษ
2. เพลงเกี่ยวกับความระลึกถึงเรื่องในประวัติศาสตร์
3. เพลงปลุกใจ หรือรักชาติบ้านเมือง
4. เพลงที่เกี่ยวกับความซาบซึ้งในศาสนา
5. เพลงประกอบการเรียน
6. เพลงสนุกสนานทั่วไป ถ้อยคำไม่หยาบโลนแต่แฝงด้วยคติธรรม ระเบียบ

ประเพณี วัฒนธรรม คำสอนอื่นๆ

ภษิต สุวรรณดี (2542: ออนไลน์) กล่าวถึงประเภทของบทเพลง แยกประเภทได้ดังนี้

1. เพลงไทยสากลแนวลูกกรุง
2. เพลงไทยสากลแนวสตริง
3. เพลงสร้างสรรค์ ที่เรียกกันว่าเพลงเพื่อชีวิต
4. เพลงไทยลูกทุ่ง
5. เพลงไทยเดิม
6. เพลงพื้นบ้าน

บทเพลงแต่ละประเภทจะต้องประกอบด้วย คำร้อง ทำนอง เรียบเรียงเสียงประสาน และการขับร้อง จึงจะจัดเป็นบทเพลงที่สมบูรณ์

กรมพลศึกษา (2541: 30) กล่าวถึงประเภทของเพลงที่จะสอนไว้ดังนี้

1. เพลงไทย ควรฝึกสอนให้นักเรียนร้องและฟังเพลงไทยให้เห็นความสำคัญของเพลงไทย โดยเฉพาะเพลงไทยเดิม

2. เพลงไทยสากล เพลงที่ควรนำมาสอนได้แก่ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงปลุกใจ และเพลงไทยสากลที่มีเนื้อร้องเหมาะสม

3. เพลงสากล ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ ควรเลือกเพลงที่เห็นว่าเหมาะสมกับวัยของเด็ก

4. เพลงเบ็ดเตล็ด เป็นเพลงทั่วๆ ไปที่ใช้สอนนักเรียนในชั้นเรียนเด็กเล็กๆ และส่วนใหญ่จะมีทำทางประกอบ สำหรับทำทางประกอบเพลงนั้นอาจเปลี่ยนแปลง และคิดทำใหม่ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับวัยและชั้นเรียนของเด็ก อนึ่ง สำหรับเพลงประเภทนี้เนื้อร้องและทำนองอาจเปลี่ยนแปลงหรือเพี้ยนๆ กันไปบ้าง เพราะบางเพลงก็ไม่อาจทราบได้ว่าใคร เป็นผู้แต่ง และมีเนื้อร้องแท้จริงอย่างไร

5. เพลงพื้นเมือง ได้แก่ เพลงพื้นเมืองในภาคต่างๆ ของไทย เช่น เพลงน้อย เพลงพวงมาลัย เพลงเกี่ยวข้าว อีแซว หมอลำ ฯลฯ

สรุปได้ว่า เพลงสามารถแบ่งได้ออกเป็นหลายประเภท เช่น ประเภทของเพลง ที่นำมาร้อง ประเภทของบทเพลง ประเภทของเพลงที่จะสอน

3.5 เทคนิคการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็ก

สมศักดิ์ สันธะเวช (2544: 2-5) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็ก ดังนี้

3.5.1 การจัดกิจกรรมเพลงสำหรับเด็ก

การเล่นดนตรีกับเด็กๆ นั้น จะต้องมีการเตรียมตัว วางแผน และฝึกซ้อมอย่างมาก พอๆ กับการเตรียมตัวแสดงสำหรับผู้ชมผู้ฟังที่เป็นผู้ใหญ่ ถ้าครูสามารถร้องเพลงต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ ครูจะได้รับการยอมรับจากเด็กๆ เพราะฉะนั้นครูจะต้องเตรียมการสอน มาเป็นอย่างดี เช่นเดียวกัน เด็กก็จะต้องได้รับการสร้างความมั่นใจจากการทำกิจกรรม และถ้าครูมีการเตรียมการที่ดี เด็กก็จะรู้สึกสนุกสนานและมีความสุขกับกิจกรรมที่ทำ เด็กจะเรียนรู้การใช้เสียงและร่างกายเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร โดยที่มั่นใจได้ว่าเด็กจะได้ใช้สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นภาษาในการสื่อความหมายกับผู้อื่นได้

เริ่มต้นจากการเลือกเพลงที่จำได้ง่ายและเด็กคุ้นเคย กิจกรรมง่ายๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับใช้ในกิจกรรมที่ยุกยาขบซับซ้อนขึ้น เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์และมีความมั่นใจมากขึ้น เด็กๆ จะเรียนรู้ได้ง่าย การทำกิจกรรมซ้ำๆ และการจัดบรรยากาศที่เป็นกันเองจะทำให้เด็กเรียนรู้กิจกรรมใหม่ๆ ได้ดี เด็กส่วนมากจะรู้สึกตื่นตัวเมื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม นอกเหนือจากความสุขสนุกสนาน และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นครูต้องหลีกเลี่ยงการตัดสินเด็กโดยใช้คำว่า ดี เลว ถูก ผิด ที่สำคัญที่สุดจะต้องมีเวลาสำหรับให้เด็กได้พักบ้างหลังจากปฏิบัติกิจกรรม โดยอาจเปิดเพลงที่ทำให้ผ่อนคลาย เพลงเบาๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมไปช่วยระหว่างการพักผ่อน

กรมพลศึกษา (2541: 30) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพลงสำหรับเด็กดังนี้

1. ผู้สอนต้องมีความมั่นใจในตัวเอง เช่น มั่นใจว่าจำจังหวะและทำนองของเพลงได้แม่นยำ จำเนื้อร้องได้ครบถ้วน จำท่าทางประกอบได้
2. ผู้สอนจะต้องร้องให้ฟังก่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฟังทำนอง จังหวะ เนื้อร้อง หรือจับเค้าเพลงที่ร้องให้ได้ก่อน ควรร้องให้ฟัง 1-2 เที่ยว
3. ผู้สอนควรให้ผู้เรียน ร้องตามที่ละวรรค
4. ผู้สอนควรเลือกเพลงสั้นๆ เพื่อจะได้จำง่าย
5. ผู้สอนต้องให้สัญญาณ เพื่อให้ทุกคนได้เริ่มร้องพร้อมๆ กัน เช่น บอกว่า เริ่ม หรือนับ 1-2-3 หรือใช้สัญญาณมือก็ได้
6. ผู้สอนต้องควบคุมจังหวะเพลงให้ดี อาจใช้การปรบมือ การตีกลอง ซึ่งในบางครั้งอาจเร่งจังหวะให้เร็วขึ้น เพื่อเพิ่มความสนุกสนาน
7. ผู้สอนควรเลือกเพลงที่มีจังหวะง่ายแก่การร้อง เช่น จังหวะราวง จังหวะ ชะ ชะ ช้า เป็นต้น
8. ผู้สอนควรร้องเพลงด้วยเสียงพอดิ อย่าอ้อมเสียงหรือตะเบ็งเสียง ร้องให้เต็มเสียง และร้องด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2542: ออนไลน์) กล่าวถึงกิจกรรมดนตรีว่า กิจกรรมดนตรีต่อไปนี้ พ่อ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก สามารถปฏิบัติได้ ซึ่งส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางดนตรีที่ครบถ้วนในวัยเด็ก โดยครอบครัวควรหาความรู้ เพื่อเตรียมกิจกรรมต่างๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย

1. ฟังเสียงรอบๆ ตัว และเลียนเสียงที่ได้ยิน
2. นำเสียงต่างๆ ที่บันทึกไว้ให้เด็กฟัง และทายว่าเป็นเสียงอะไร
3. ทำเสียงต่างๆ โดยไม่让孩子เห็น และให้ทายว่า เป็นเสียงอะไร
4. 让孩子ทาสเสียงเครื่องดนตรีที่ได้ยินจากเพลง โดยมีรูปเครื่องดนตรีให้ดู
5. 让孩子เดิน ช้า-เร็ว ตามจังหวะที่กำหนด
6. 让孩子ทาสเสียง ดัง-เบา ตามที่ได้ยิน จากการเล่นเครื่องดนตรี
7. เปิดเพลงให้เด็กฟัง และให้เคลื่อนไหว แสดงความ ดัง-เบา ของบทเพลง
8. ตบมือเป็นจังหวะต่างๆ และ让孩子ติดตาม
9. เปิดเพลงให้เด็กฟัง และถามความรู้สึก หรือภาพพจน์ที่เด็กนึกถึง
10. 让孩子เคลื่อนไหวตามเพลง และหยุดการเคลื่อนไหว เมื่อเพลงหยุด
11. 让孩子แต่งเรื่องจากเพลงที่ฟัง สองสามครั้ง หรือเคลื่อนไหวเป็นเรื่องราว
12. 让孩子ร้องเพลงที่ชอบ ให้ฟังนำเทปเพลงที่ชอบมาเปิดให้ฟัง โดยพ่อแม่แนะนำเสนอเช่นเดียวกัน
13. นำเทปการแสดงดนตรี หรือนาฏศิลป์ 让孩子ชม และพูดคุย หรือให้ ทำท่าเลียนแบบ
14. 让孩子นอนราบกับพื้น หลับตา ฟังเพลงสั้นๆ และให้ ทำท่าประกอบ เพลง หรือบรรยายเป็นเรื่องราว ตามจินตนาการ

15. ให้เด็กทำกิจกรรมอิสระทางดนตรี และสังเกตความชอบของเด็ก

16. ให้เด็กเล่นเครื่องประกอบจังหวะอย่างเดี่ยว หรือเล่นคลอไปกับเพลง

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวถึงเทคนิคการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีให้เด็ก ดังนี้

3.5.2 เทคนิคการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีให้เด็ก

1. เลือกร้องเพลงที่สั้นและง่าย เริ่มแรกร้องให้เด็กฟังก่อน ต่อมาจึงร้องร่วมกัน

2. จับตัวเด็กให้เคลื่อนไหว เข้ากับจังหวะเพลง

3. ขณะร้องเพลง พยายามใช้เสียง สูง-ต่ำ, สั้น-ยาว, ดัง-ค่อย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ระดับของเสียง ช่วยให้เด็กสนุกสนาน

4. ประดิษฐ์เครื่องเคาะจังหวะง่ายๆ ราคาถูก เช่น กระป๋องน้ำอัดลมที่ใช้แล้วใส่เศษกรวด ปิดด้วยกระดาษขาว สามารถเคาะจังหวะได้สนุกสนาน

5. ทำท่าเลียนแบบสัตว์ สิ่งของ หรืออิริยาบถของคนขณะร้องเพลงร่วมกัน กรมพลศึกษา. (2541:31) กล่าวถึง เทคนิควิธีการนำร้องเพลงให้กับเด็ก

ดังนี้

1. บอกชื่อเพลง

2. บอกเนื้อเพลงให้พูดตามที่ละวรรค 2-3 เที้ยว

3. สอนทำนองโดยร้องให้ฟังก่อน 1-2 เที้ยว

4. ให้ร้องตามที่ละวรรค 2-3 เที้ยว

5. ให้ร้องพร้อมๆกัน

6. ใส่จังหวะโดยการปรบมือ ใช้กลองหรือเครื่องดนตรีอื่นๆ

7. สอนท่าทางประกอบ

8. เทคนิคพิเศษอื่นๆ เช่น การใช้สัญญาณในการลด-เพิ่ม ความดังของเสียงการใช้สัญญาณให้ ลด-เพิ่ม ความเร็วของจังหวะ เป็นต้น เทคนิคการเป็นผู้นำร้องเพลงนั้น กล่าวโดยสรุป คือ ต้องแม่นยำ เนื้อทำนอง ร้องชัด ชัดสายตาม ท่าทางดี มีเทคนิค

สรุป เทคนิคและการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็กนั้น ต้องคำนึงถึง ตัวเด็กเป็นสำคัญ และควรใช้เพลงสั้นๆ ง่ายๆ จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้อย่างหลากหลาย

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพลงและดนตรี

นิรมัย อ่อนน้อมดี (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมดนตรี ที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปฐมวัย กลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมดนตรี กลุ่มควบคุมไม่ได้รับกิจกรรมดนตรี พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปฐมวัย หลังจากได้รับกิจกรรม

ดนตรี มีความสามารถในการใช้กล่อมเนื้อมัดใหญ่สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และนักเรียนมีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย มีความสามารถในการใช้กล่อมเนื้อมัดใหญ่ แตกต่างกับเด็กกลุ่มที่ไม่ได้รับกิจกรรมดนตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

แสงจันทร์ ยิ่งสัมพันธ์เจริญ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อม ทางคณิตศาสตร์เรื่องจำนวนนับ 1-5 ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย จากการสอน โดยวิธีการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์ด้วยดนตรี พบว่า ความพร้อมเรื่อง จำนวนนับ 1-5 ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัยหลังการสอนโดยวิธีการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์ ด้วยดนตรีสูงขึ้น

ทฤษฎี เกื้อสกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรู้คิดและอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นอนุบาล จากการฝึกโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี พบว่าการรู้คิดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังจากฝึกโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรีสูงขึ้น และอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังจากการฝึกโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรีสูงขึ้น

เรวดี ตันทโอภาส (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางดนตรีของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้น ป.4 จากการฝึกเมโลเดียน พบว่า ความสามารถทางดนตรีของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังการฝึกเมโลเดียนอยู่ในระดับดีมาก

ริชแมน (ทฤษฎี เกื้อสกุล. 2545: 47; อ้างอิงจาก Richman.1976) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานโดยใช้ดนตรีประกอบกันกับกลุ่มที่เป็นคนปัญญาอ่อนอย่างมาก 30 คน โดยให้ทำงานที่ต้องทำงานใช้มืออย่างช้าๆ และเป็นงานที่คล้ายคลึงกับชนิดของงานในโรงงาน เปรียบเทียบการทำงานที่ไม่ใช้ดนตรีประกอบ พบว่าการใช้ดนตรีประกอบ ช่วยปรับปรุงการทำงานได้อย่างมาก

โซลเลอร์ (แสงจันทร์ ยิ่งสัมพันธ์เจริญ. 2545: 47; อ้างอิงจาก Zoller. 1991) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมดนตรีในการฝึกภาษาพูดในโรงเรียนสอนภาษาพูด พบว่า การใช้เพลง และการออกกำลังกายที่ประยุกต์อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของเด็ก จะทำให้เกิดการผ่อนคลายการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ การหายใจ การออกเสียง และการพัฒนาความเข้าใจ รวมทั้งการใช้คำศัพท์อีกด้วย

แฟรง เคนเบอร์เกอร์ (Frankenberger. 1979 : 143) ได้ศึกษาผลของการใช้ดนตรี ร่วมกับการฝึกอบรมผ่อนคลายกับเด็กที่มีการเรียนรู้และมีความก้าวร้าว ผลปรากฏว่า การใช้ดนตรี ร่วมกับการฝึกอบรมผ่อนคลาย ช่วยทำให้เด็กมีการเรียนรู้ดีขึ้น และมีความก้าวร้าวลดลง

อโกจิโอโนกลู (Akogiounoglou. 1990 : 336) ได้ศึกษาความสามารถในการรู้ตัวเอง และการตอบสนองต่อการฟังในสิ่งเร้าที่คุ้นเคยและสิ่งเร้าที่แปลกใหม่ อันได้แก่ สิ่งแวดล้อม เสียงร้อง และเสียงดนตรีของเด็กออทิสติกในวัยเรียน พบว่า เด็กออทิสติกจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยการเคลื่อนไหว ซึ่งจะเคลื่อนไหวเมื่อมีการเร้าด้วยเสียงดนตรีมากกว่าเร้าด้วยสิ่งแวดล้อม

จากงานวิจัยต่างๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่า งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถ ในการสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลง มีนักการศึกษา คำนวณน้อย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีความ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง ครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 35-49 ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสติปัญญามาตรฐาน โรงเรียน เชียงรายปัญญานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง (IQ 35-49) ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสติปัญญามาตรฐาน จำนวน 10 คน กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1. ได้รับการวินิจฉัยโดยแพทย์ ว่าเป็น เด็กบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง
2. ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน
3. มีปัญหาด้านการพูด
4. ผู้ปกครองยินยอมในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง
2. แบบประเมินความสามารถในการพูด

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง

1.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง ตามลำดับดังนี้

1.1.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง

1.1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.3 ศึกษาขอบข่ายการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.1.4 กำหนดเนื้อหาการพูด พูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง แบ่งเนื้อหาออกเป็น หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ หน่วยที่ 4 สิ่งของ หน่วยที่ 5 ผลไม้ หน่วยที่ 6 แต่งตัว หน่วยที่ 7 สีสวย หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำ ดังนี้

1. เป็นคำง่าย
2. เป็นคำพยางค์เดียว
3. เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

1.1.6 นำแผนการสอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาพิเศษ และด้านดนตรี จำนวน 3 คน

1.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน

1.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข

1.1.9 นำไปใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

1.2. กิจกรรมเพลง

สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพลง ตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพลง

1.2.2 ศึกษาจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาตามที่กำหนดเป็นหน่วยๆ

1.2.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพลง

1.2.4 กำหนดเนื้อหาในเพลงให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.5 สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมเพลง โดยให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยๆ ได้แก่ หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข หน่วยที่ 2 สัตว์ ที่ฉันรู้จัก

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ หน่วยที่ 4 สิ่งของ หน่วยที่ 5 ผลไม้ หน่วยที่ 6 แต่งตัว หน่วยที่ 7 สีสวย หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

1.2.6 นำกิจกรรมเพลง เสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจ จำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่ออุปกรณ์ ความยากง่ายของกิจกรรมเพลง เพื่อปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่าแต่ละข้อสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

1.2.7 ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมเพลงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินความสามารถในการพูด

สร้างแบบประเมินความสามารถในการพูดตามลำดับขั้น ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการทางการพูด ลักษณะทางการพูด

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการพูด

2.3 ศึกษาลักษณะวิธีการสร้างแบบประเมินที่ดี

2.4 ศึกษาแบบประเมินความสามารถในการพูด

2.5 ศึกษาจุดประสงค์ของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคำจากแผนการจัดการเรียนรู้

2.6 สร้างแบบประเมิน จำนวน 16 คำ

2.7 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนน

2	คะแนน	เมื่อ พูดได้เองเมื่อเห็นภาพ
1	คะแนน	เมื่อ พูดได้ตามครู
0	คะแนน	เมื่อ ไม่พูด/ไม่ออกเสียง

2.8 กำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับความสามารถ 3 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	ระดับความสามารถ
23 - 32	อยู่ในระดับดี
13 - 22	อยู่ในระดับพอใช้
0 - 12	อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

2.9 สร้างคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถในการพูด

2.10 นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน คำนวณหาค่า IOC และพิจารณาแบบทดสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นแบบทดสอบที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ในการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง (+1)

คะแนน + 1 ข้อทดสอบตรงกับจุดประสงค์

คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบตรงกับจุดประสงค์

คะแนน - 1 ข้อทดสอบไม่ตรงกับจุดประสงค์

2.10 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความสามารถในการพูด ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.11 นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ไปทดสอบใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน

4. วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design มีลักษณะดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

T₁ แทน การประเมินความสามารถทางการพูดก่อนสอน

X แทน การสอนโดยใช้กิจกรรมเพลง

T₂ แทน การประเมินความสามารถทางการพูดหลังสอน

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถในการพูดของ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.2 ดำเนินการทดลองโดยใช้การสอน ความสามารถทางการพูดโดยใช้กิจกรรมเพลง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ครั้งละ 30 นาที รวม 40 ครั้ง

ตาราง 4 แสดงแผนการทดลอง

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการสอน	หน่วย	คำศัพท์
1	1	จันทร์	แผนการสอนที่ 1	ครอบครัวแสนสุข	แม่, พ่อ
	2	อังคาร	แผนการสอนที่ 2		
	3	พุธ	แผนการสอนที่ 3		
	4	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 4		
	5	ศุกร์	แผนการสอนที่ 5		

ตาราง 4 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการสอน	หน่วย	คำศัพท์
2	6	จันทร์	แผนการสอนที่ 6	สัตว์ที่ฉันรู้จัก	แมว,หมา
	7	อังคาร	แผนการสอนที่ 7		
	8	พุธ	แผนการสอนที่ 8		
	9	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 9		
	10	ศุกร์	แผนการสอนที่ 10		
3	11	จันทร์	แผนการสอนที่ 11	ยานพาหนะ	รถ,เรือ
	12	อังคาร	แผนการสอนที่ 12		
	13	พุธ	แผนการสอนที่ 13		
	14	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 14		
	15	ศุกร์	แผนการสอนที่ 15		
4	16	จันทร์	แผนการสอนที่ 16	สิ่งของ	จาน,ช้อน
	17	อังคาร	แผนการสอนที่ 17		
	18	พุธ	แผนการสอนที่ 18		
	19	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 19		
	20	ศุกร์	แผนการสอนที่ 20		
5	21	จันทร์	แผนการสอนที่ 21	ผลไม้	ส้ม,กล้วย
	22	อังคาร	แผนการสอนที่ 22		
	23	พุธ	แผนการสอนที่ 23		
	24	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 24		
	25	ศุกร์	แผนการสอนที่ 25		
6	26	จันทร์	แผนการสอนที่ 26	แต่งตัว	เสื้อ,กางเกง
	27	อังคาร	แผนการสอนที่ 27		
	28	พุธ	แผนการสอนที่ 28		
	29	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 29		
	30	ศุกร์	แผนการสอนที่ 30		
7	31	จันทร์	แผนการสอนที่ 31	สีสวย	แดง,เหลือง
	32	อังคาร	แผนการสอนที่ 32		
	33	พุธ	แผนการสอนที่ 33		
	34	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 34		
	35	ศุกร์	แผนการสอนที่ 35		

ตาราง 4 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	แผนการสอน	หน่วย	คำศัพท์
8	36	จันทร์	แผนการสอนที่ 36	โรงเรียนของเรา	ครู,โต๊ะ
	37	อังคาร	แผนการสอนที่ 37		
	38	พุธ	แผนการสอนที่ 38		
	39	พฤหัสบดี	แผนการสอนที่ 39		
	40	ศุกร์	แผนการสอนที่ 40		

2.4 ดำเนินการเรียนการสอนตามกระบวนการและขั้นตอนในแผนการสอน

2.5 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.6 นำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมดนตรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเพลง โดยใช้สถิติทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนเด็กในกลุ่ม

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$(\sum X^2)$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนเด็ก

3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูด ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมดนตรี ใช้แบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test คำนวณได้จากสูตร

$$D = Y - X$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนน X และ Y ก่อนและหลังการทดลอง
	X	แทน	ความสามารถในการสื่อสารก่อนการทดลอง
	Y	แทน	ความสามารถในการสื่อสารหลังการทดลอง

หาความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่กำกับด้วยเครื่องหมายบวกหรือลบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับจากน้อยไปหามาก โดยให้ค่าน้อยที่สุดอยู่ในลำดับที่ 1 (จัดอันดับโดยไม่คิดเครื่องหมาย) หาผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายบวกและผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายลบ ค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่าเป็นค่า T ที่จะทำการทดลอง คำนวณได้จากสูตร

$$E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S_1 = \sqrt{N(N+1)(2N+1)}$$

เมื่อ	E(T)	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	S_T	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังนี้

1. การศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง รายละเอียดดังแสดงในตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 คะแนนความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง

(คนที่)	คะแนนความสามารถในการพูด (คะแนนเต็ม 32)			
	ก่อนการทดลอง	ระดับ	หลังการทดลอง	ระดับ
1	15	พอใช้	27	ดี
2	7	ต้องปรับปรุง	17	พอใช้
3	13	พอใช้	26	ดี
4	12	ต้องปรับปรุง	24	ดี
5	11	ต้องปรับปรุง	23	ดี
6	10	ต้องปรับปรุง	23	ดี
7	14	พอใช้	27	ดี
8	10	ต้องปรับปรุง	23	ดี
9	11	ต้องปรับปรุง	25	ดี
10	12	ต้องปรับปรุง	25	ดี
$\bar{X}$	11.5	ต้องปรับปรุง	24	ดี
S.D.	2.27		2.91	

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง พบว่า คะแนนความสามารถในการพูด ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ก่อนได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมเพลง อยู่ระหว่าง 7-15 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 11.5 หมายถึง ความสามารถในการพูด อยู่ในระดับต้องปรับปรุง และภายหลังจากการได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมเพลง มีคะแนนระหว่าง 17-27 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24 หมายถึง ความสามารถในการพูด อยู่ในระดับดี

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง โดยวิเคราะห์คะแนนก่อน และหลังการทดลองโดยใช้กิจกรรมเพลง

คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 32)		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ความ แตกต่าง	ลำดับเครื่องหมาย	
	ก่อนการ ทดลอง	หลัง ทดลอง			บวก	ลบ
1	15	27	12	2	+2	0
2	7	17	10	1	+1	0
3	13	26	13	3	+3	0
4	12	24	12	2	+2	0
5	11	23	12	2	+2	0
6	10	23	13	3	+3	0
7	14	27	13	3	+3	0
8	10	23	13	3	+3	0
9	11	25	14	4	+4	0
10	12	25	13	3	+3	0
T = 0 *					T + = +26	T = 0

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง โดยวิเคราะห์คะแนนก่อน และหลังการทดลองโดยใช้กิจกรรมเพลง พบว่าความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงทดลองเพื่อศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง ซึ่งมีรายละเอียดในการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยการใช้กิจกรรมเพลง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง ก่อนและหลังจากการใช้กิจกรรมเพลง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการพูด ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง หลังจากการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง หลังจากการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเพลง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง (IQ 35-49) อายุ 7-15 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 25 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง (IQ 35-49) อายุ 7-15 ปี ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง
2. แบบประเมินความสามารถในการพูด

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการพูด (Pre-test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการพูด
2. ดำเนินการทดลองโดยใช้การสอน ความสามารถทางการพูดโดยใช้กิจกรรมเพลง ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ครั้งละ 30 นาที รวม 40 ครั้ง และบันทึกคะแนนไว้
3. หลังจากทดลองครบ 8 สัปดาห์ ทำการประเมินความสามารถในการพูด (Post-test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการพูด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมดนตรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเพลง โดยใช้สถิติการทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมเพลง พบว่า

1. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลง อยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลง สูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมเพลง

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาศามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมเพลง ปรากฏผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลง โดยคะแนนความสามารถในการพูด ก่อนได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมเพลง อยู่ระหว่าง 7-15 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 11.5 หมายถึง ความสามารถในการพูด อยู่ในระดับต้องปรับปรุง และภายหลังจากการได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมเพลงมีคะแนนระหว่าง 23-26 คะแนน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24 หมายถึง ความสามารถในการพูด อยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 1 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเพชร เจริญราษฎร์ (2546) สร้างชุดการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแบบ WBI สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนอ่านคำภาษาไทยโดยใช้ เกมฝึกทักษะ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หลังการสอนโดยใช้เกมฝึกทักษะอ่านคำภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถพัฒนาได้ ถ้าครูผู้สอนเข้าใจและเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และยังสอดคล้องกับ แฮมมอนด์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (ดนู จีระเดชากุล, 2541 : 110 อ้างอิงจาก Hammond) กล่าวถึงคุณค่าของเพลงว่าเด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลง และเสียงดนตรี รู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ต่างๆ และพยายามที่จะฝึกร้องตาม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (2539 : 1-4) กล่าวถึงการใช้หลักการสอนแบบ 3 R's คือ Repetition การสอนซ้ำ ให้เวลาแก่เด็กมากกว่าปกติ ใช้วิธีการสอนหลายวิธีในเนื้อหาเดิม Relaxation คือ การสอนแบบไม่ตึงเครียด ไม่สอนเนื้อหาวิชาเดียวนานเกิน 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมการสอนวิชาการเป็นการเล่นร้องเพลง ดนตรี หรือเล่นนิทานบ้าง และ Routine คือ สอนให้เป็นกิจวัตร คือ เป็นกิจกรรมที่จะต้องทำอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

2. การศึกษาศามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (IQ 35-49) หลังการสอนโดยใช้กิจกรรมเพลงสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 2 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ เทคนิคในการกิจกรรมเพลงและดนตรี ซึ่งกรมพลศึกษา. (2541 : 31) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมเพลงและดนตรีสำหรับเด็กใช้เพลงสั้นๆ ง่ายๆ จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พชร แก้วไชยเทียน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของเสียงดนตรีที่มีต่อการฝึกสมาธิจากเทพฝึกสมาธิ ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน พบว่า ผลการฝึกสมาธิจากเทพฝึกสมาธิที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันนั้น ในกลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มที่มีดนตรีประกอบมีความแตกต่างจากกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ฝึกสมาธิจากเทพฝึกสมาธิในรูปแบบที่ไม่มีดนตรีประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระยะเวลาในการที่จิตเริ่มมีสมาธิ เปรียบเทียบ

ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในช่วงนาที่ที่ 1 ถึงนาที่ที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของโซลเลอร์ (แสงจันทร์ ยิงสัมพันธ์ เจริญ. 2545: 47; อ้างอิงจาก Zoller. 1991) ที่ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมดนตรีในการฝึกภาษาพูดในโรงเรียนสอนภาษาพูด พบว่า การใช้เพลงและการออกกำลังกายที่ประยุกต์อย่างเหมาะสมกับความบกพร่องของเด็ก จะทำให้เกิดการผ่อนคลายการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ การหายใจ การออกเสียง และการพัฒนาความเข้าใจ รวมทั้งการใช้คำศัพท์อีกด้วย

สรุปได้ว่า การใช้เพลงที่มีเนื้อร้องง่ายๆ สั้นๆ มีความหมาย และเป็นคำศัพท์ในชีวิตประจำวันที่เด็กพบเจอเป็นประจำ ร่วมกับกิจกรรมการสอนการพูดที่มีสื่อต่างๆ ประกอบทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีความสนใจกิจกรรมเพลงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีความสามารถในการพูดโดยใช้กิจกรรมเพลง สูงกว่า ก่อนทดลองใช้กิจกรรมเพลง

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมเพลง เห็นได้จากการที่เด็กมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมปฏิบัติกิจกรรม
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีพัฒนาการทางด้านภาษาในการพูด ดีขึ้นเรื่อยๆ สังเกตได้จาก ในขณะที่ครูเว้นจังหวะให้เด็กออกเสียงคำศัพท์สั้นๆ เด็กสามารถเปล่งเสียงออกมาได้ด้วยตนเอง หลังจากที่ครูออกเสียงให้ในระยะแรกๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. จากผลการวิจัยจะเห็นว่า กิจกรรมเพลงช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนาน สามารถทำให้เด็กออกเสียงพูดได้ ดังนั้น การใช้เพลงร่วมกับการสอนในรูปแบบอื่น หรือร่วมกับวิชาต่างๆ ก็น่าจะได้ผลดีเช่นกัน
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มีพัฒนาการทางด้านภาษาล่าช้ากว่าเด็กปกติ การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับเด็ก และควรให้แรงเสริมทางบวกกับนักเรียนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ดีด้วย
3. เพลงที่ใช้ประกอบกิจกรรมนั้น ควรเป็นเพลงสั้นๆ และเป็นคำศัพท์ง่ายๆ ที่นักเรียนรู้จักและนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้วิธีการอื่น
2. ควรมีการศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลง เปรียบเทียบกับวิธีการสอนอื่นๆ
3. ควรศึกษาความสามารถในการพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง โดยใช้กิจกรรมเพลงกับทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชัยชาญ. (2533). ผลการทดลองสอนการเปล่งเสียงสูง กลาง ต่ำ โดยวิธี
อุปกรณ์การพูด “กนก 1” กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพญาไท. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย
- กมลวรรณ สิทธิเชตรการ. (2544). การศึกษาความสามารถจำแนกประเภทของเด็กที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ก่อนประถมศึกษา โดยใช้เกมเสริม
ทักษะการเรียนรู้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย
- กรมพลศึกษา. สำนักพัฒนาการศึกษา. (2541). สุขภาพและนันทนาการ “เอกสารประกอบการ
สัมมนาเชิงปฏิบัติการครูผู้สอนวิชานันทนาการ”. กรุงเทพฯ. กรมพลศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2544). ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา สุตะบุตร. “การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD-10”. วารสารราชานุกูล.
(กันยายน-ธันวาคม 2535) : 24-28.
- กาญจนาลักษณ์ สัจจลักษณ์. (ม.ป.ป.). ปัญหาทางการพูดในเด็กปัญญาอ่อน และวิธีแก้ไข.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ,สำนักงาน.(2526). เอกสารประกอบการบทรียนการ
ฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญขั้นความรู้ขั้นสูง. กาญจนบุรี:สหાયการพิมพ์.
- จุฑามาศ หันยอ (2541). ความสามารถในการพูดเพื่อสื่อความหมายโดยใช้เทคนิคการ
พูดแบบสนทนาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับก่อนวัย
เรียน. ปรินิพนธ์ ก.ศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- เจียมใจ จีระอัมพร. (2540). “อรรถบำบัด : ปัญหาทางการพูดในเด็กปัญญาอ่อนและวิธีแก้ไข,”
เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ความรู้เรื่องภาวะปัญญาอ่อน.
กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลราชานุกูล.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2528). สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ : ภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2542). “ครอบครัวกับดนตรี มีส่วนพัฒนาลูกได้อย่างไร” วารสารการ
ส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีที่ 22 ฉบับที่ 4 ตค.-ธค_42.htm.
- ดนุ จีระเดชากุล. (2541). นันทนาการสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- ดารณี ฐะภูมิ.(2535). เอกสารการอบรม ชุติวิชา ปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลราชานุกูล. อัดสำเนา.
- ทฤษฎี เกื้อสกุล (2545). การศึกษาการรู้คิดและอารมณ์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นอนุบาล จากการฝึกโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. อัดสำเนา.
- ทรง จิตประสาธ (2534). การเขียนผลงานทางวิชาการที่เป็นเอกสาร.กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของโคโคโต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2524). สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. หลักสูตรระยะสั้นความรู้เรื่อง ภาวะปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลราชานุกูล.
- นิภาพร ปวนสุรินทร์. (2542). การศึกษาความสามารถในการสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้เกม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิรมัย อ่อนน้อมดี. (2538). ผลของกิจกรรมดนตรีที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ของนักเรียนที่มีความรู้ทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิรันดร์ รอดเอี่ยม. (2531). การศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยแบบทดสอบรูปภาพ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- บัวแก้ว บัวเย็น. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ ก.ศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ประกอบกุล กล่อมอารมณ์. (2548). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ประพิมพ์พงศ์ พลพะวงศ์. (2544). การศึกษาความเข้าใจความหมายจากภาพสัญลักษณ์
ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนทางการสื่อความหมายภาพสัญลักษณ์. ปรินญา
นิพนธ์ ก.สม.(การศึกษาพิเศษ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ผดุง อารยะวิญญู.(2539). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- ผาณิต ยังประภา. (2543). การศึกษาความสามารถในการฟังจำแนกเสียงของชุดการสอน
ฝึกฟังจำแนกเสียง สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้
ชั้นก่อนประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ ก.สม.(การศึกษาพิเศษ).มหาวิทยาลัยศรีนคริ
นทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนา
พานิช จำกัด.
- พรรณิภา กวีธนาธรรม. (2542). สังคตินิยม. กรุงเทพฯ : โปรแกรมวิชาสังคมศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ภาษิต สุวรรณดี. (ม.ป.ป.). มองสังคมจากบทเพลง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://www.src.ac.th/web/index2>. วันที่สืบค้น 24 มิถุนายน 2549
- พลศึกษา, กรม. กองยุวกาชาด. (2537). คู่มือการอบรมผู้นำยุวกาชาด. (ม.ป.ท.) : มีเดีย
เพรส.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร.
- พัชรวิทย์ กำเนิดเพชร. “ดนตรีบำบัดเพื่อเด็กพิการ,” เอกสารประกอบการประชุมเชิง
ปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2539). “แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้,” เอกสารประกอบการอบรมครูการศึกษา
พิเศษ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2540). การจัดการบริการการศึกษาของบุคคลปัญญาอ่อน : การเรียน
ร่วมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญากับเด็กปกติ,” เอกสารประกอบการ
ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ความรู้เรื่อง ภาวะปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ :
โรงพยาบาลราชานุกูล.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2528). ภาษาเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2529). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.**

กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์

เรวดี ตันทโอภาส. (2545). **การศึกษาความสามารถทางดนตรีของเด็กที่มีความบกพร่อง**

ทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ในการฝึกเมโลเดียน. ปรินูญานิพนธ์ ก.ศม.

(การศึกษาพิเศษ).มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :** ศูนย์

ส่งเสริมวิชาการ.

ละออ ชูติกร และจิตต์ไธ อินทโสฬส. (2524). **รายงานวิจัยการเปรียบเทียบพัฒนาการทาง**

ภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและชั้นที่

พิเศษในระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

วราภรณ์ รักวิจัย. (2527). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ :** ภาควิชาหลักสูตรและ

การสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .อุดรธานี

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2537). **พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ :**

สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

ศรียา นิยมธรรม. **“การศึกษาพิเศษ และการเรียนร่วม” ทศวรรษการจัดการเรียนร่วม.**

กรุงเทพฯ : สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. 2539.

ศรียา นิยมธรรมและประภัสสร นิยมธรรม. (2541) **.พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.**

กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สถาบันพัฒนาการเด็กราชชนรินทร์, กระทรวงสาธารณสุข. กรมสุขภาพจิต. (ม.ป.ป.). **คู่มือการ**

ดูแลเด็กออทิสติกแบบบูรณาการ (Holistic Treatmrnts In Autistic Care) เล่ม

2 กิจกรรมการฝึกเด็กออทิสติก. อุดรธานี.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. (2544). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดนตรี. กรุงเทพฯ :** วัฒนา

พาณิชย์.

สุกรี เจริญสุข.(2548). **“ดนตรี ของเล่น ภาษาธรรมชาติ : 3 พลังเพิ่มไอคิวลูก”. (ออนไลน์).**

แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th> วันที่สืบค้น 24 มิถุนายน 2549

สุชิน เียนสวัสดิ์. (2548). **การศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอนโดย**

ใช้ป้ายกระดานสื่อสาร. ปรินูญานิพนธ์ ก.ศม.(การศึกษาพิเศษ). มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.

สุรินทร์ ยอดคำแปง. (2542). **สังคมศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.**

นครราชสีมา : โปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ

นครราชสีมา.

- แสงจันทร์ ยิ่งสัมพันธ์เจริญ. (2545). การศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวน
 นับ 1-5 ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปฐมวัย จากการสอน
 โดยวิธีการจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์ด้วยดนตรี. ปรินูณานิพนธ์ ก.ศม.
 (การศึกษาพิเศษ).มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- แสงเพชร เจริญราษฎร์. (2546). การสร้างชุดการสอนอ่านคำศัพท์ภาษาไทยแบบ WBI
 สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ศูนย์การศึกษา
 พิเศษ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา. ปรินูณานิพนธ์ ก.ศม.(การศึกษาพิเศษ).
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์. (2547). การศึกษาความเข้าใจภาษาของเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน
 โดยใช้การสื่อสารทางเลือก. ปรินูณานิพนธ์ ก.ศม.(การศึกษาพิเศษ). มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- Akogiounoglou, Dimitra. (1990). **The Ability of Autistic Children to Orient Themselves
 and Respond to Familiar and Novel Auditory Stimuli.** Environment, Vocal and
 Music Sound Master Abstract International.
- American Association on Mental Retardation. (1992). **Definition, Classification, System of
 Support.** Washington DC : American Association on Mental Retardation.
- American Psychiatric Association. **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder.**
 4th ed. Washington DC : American Psychiatric Association.
- Frankenberger, A.W. (1979). **Relation Training with Aggressive Mentally Retarded
 Adults.** Ohio: Dissertation, Ph.D. Photocopied.
- Luckasson, R.D. and others. (1992). **Mental Retardation Definition, classification, and
 Systems of Supports.** 9th ed. Washington : D.C. : American Association on
 Mental Retardation.
- Roberts, J. (1996). **National Institute on Disability and Rehabilitation Research, 1996-
 1999** (online). Available: <http://www.fpg.unc.edu/~fx/Page/preschool.htm>. Retrieved.
 May 25, 2005.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบประเมินความสามารถในการพูด

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิมล ใจงาม ประธานโปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก
2. อาจารย์ ดร.ชนม์ชกรณ วรอินทร์ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาวัดและ
ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก
3. อาจารย์ศุภชัย ชีระกุล อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาดนตรีสากล
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก

ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ
ของแบบประเมินในการพูด และแผนการสอนการพูดโดยใช้กิจกรรมเพลง

ตาราง 7 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถในการพูด ของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum X$	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.1	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.5	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.6	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.7	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.8	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.9	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.10	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.11	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.12	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.13	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.14	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.15	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
1.16	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.1	+1	+1	0	+2	0.6	นำไปใช้ได้
2.2	+1	+1	0	+2	0.6	นำไปใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.6	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.7	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.8	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.9	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.10	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.11	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถในการพูด ของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คน

แบบประเมิน ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum X$	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2.12	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.13	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.14	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2.15	+1	+1	0	+2	0.6	นำไปใช้ได้
2.16	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้

ตาราง 8 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

แผนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum X$	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
13	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
18	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
28	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

แผนที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum X$	IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
29	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
35	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
36	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
37	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้
40	+1	+1	+1	+3	1.0	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค.

- คู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถในการพูด
- แบบประเมินความสามารถในการพูด
- รูปภาพประกอบแบบประเมินความสามารถในการพูด

คู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางการพูด

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสามารถทางการพูดชุดนี้ เป็นแบบประเมินความสามารถทางการพูดของนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. แบบประเมินชุดนี้ เป็นแบบประเมินที่ใช้ในการประเมินความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเพลง
3. แบบประเมินชุดนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 8 หน่วย หน่วยละ 2 คำ

หน่วยที่ 1	ครอบครัวแสนสุข	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า แม่, พ่อ
หน่วยที่ 2	สัตว์ที่ฉันรู้จัก	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า แมว, หมา
หน่วยที่ 3	ยานพาหนะ	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า รถ, เรือ
หน่วยที่ 4	สิ่งของ	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า จาน, ช้อน
หน่วยที่ 5	ผลไม้	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า ส้ม, กล้วย
หน่วยที่ 6	แต่งตัว	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า เสื้อ, แป้ง
หน่วยที่ 7	สีสวย	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า แดง, เหลือง
หน่วยที่ 8	โรงเรียนของเรา	จำนวน 2 คำ	ได้แก่คำว่า ครู, โต๊ะ
4. แบบประเมินชุดนี้ กำหนดการให้คะแนน คำละ 2 คะแนน รวม 16 คำ 32 คะแนน
5. แบบประเมินชุดนี้ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2	คะแนน	เมื่อ พูดได้เองเมื่อเห็นภาพ
1	คะแนน	เมื่อ พูดได้ตามครู
0	คะแนน	เมื่อ ไม่พูด/ไม่ออกเสียง
6. เกณฑ์การประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับความสามารถ 3 ระดับ

คะแนน	ระดับความสามารถ
23 - 32	อยู่ในระดับดี
13 - 22	อยู่ในระดับพอใช้
0 - 12	อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ขั้นตอนการประเมิน

ก่อนการประเมิน

1. ผู้ดำเนินการประเมิน ศึกษาขั้นตอนวิธีการประเมินให้เข้าใจก่อนลงมือประเมินเป็นรายบุคคล
2. ผู้ดำเนินการประเมิน เตรียมแบบประเมินความสามารถทางการพูด และแบบบันทึกผลการอ่านออกเสียงพูด

ระหว่างการประเมิน

1. ผู้ดำเนินการประเมิน นำบัตรภาพที่ใช้ในการทดสอบให้ผู้เรียนดูทีละภาพ โดยแสดงบัตรภาพให้ผู้เรียนดู ระยะห่างตามความเหมาะสมในระดับสายตาของผู้เรียน

2. ผู้ดำเนินการประเมิน ชูบัตรภาพ พร้อมให้ผู้เรียนบอกภาพที่ปรากฏในบัตรภาพ จนครบ 16 ภาพ

3. ให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

2	คะแนน	เมื่อ พุดได้เองเมื่อเห็นภาพ
1	คะแนน	เมื่อ พุดได้ตามครู
0	คะแนน	เมื่อ ไม่พุด/ไม่ออกเสียง

4. ผู้ดำเนินการประเมิน สรุปคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน	ระดับความสามารถ
23 - 32	อยู่ในระดับดี
13 - 22	อยู่ในระดับพอใช้
0 - 12	อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

หลังการประเมิน

ผู้ดำเนินการประเมิน บันทึกคะแนน ลงในแบบประเมินทางการพุด และตรวจสอบความเรียบร้อยของการประเมิน

แบบประเมินความสามารถในการพูด

ชื่อ.....ชั้น.....
 โรงเรียน.....
 วันที่ทดสอบ.....คะแนนที่ได้.....คะแนน

คำชี้แจง ผู้ประเมินให้ผู้เรียนพูดคำจากบัตรภาพ 16 ภาพ รวม 16 คำ บันทึกผลคะแนนดังนี้

2 คะแนน เมื่อ พูดได้เองเมื่อเห็นภาพ
 1 คะแนน เมื่อ พูดได้ตามครู
 0 คะแนน เมื่อ ไม่พูด/ไม่ออกเสียง

หน่วย	คำที่	คำ/ภาพ	คะแนน		
			พูดได้ เมื่อเห็นภาพ (2 คะแนน)	พูดได้ ตามครู (1 คะแนน)	ไม่พูด /ไม่ออกเสียง (0 คะแนน)
ครอบครัวแสนสุข	1	แม่			
	2	พ่อ			
สัตว์ที่ฉันรู้จัก	3	แมว			
	4	หมา			
ยานพาหนะ	5	รถ			
	6	เรือ			
สิ่งของ	7	จาน			
	8	ช้อน			
ผลไม้	9	ส้ม			
	10	กล้วย			
แต่งตัว	11	เสื้อ			
	12	กางเกง			
สีสวย	13	แดง			
	14	เหลือง			
โรงเรียนของเรา	15	ครู			
	16	โต๊ะ			
รวม					
รวมคะแนนทั้งหมด					

รูปภาพประกอบแบบประเมินความสามารถในการพูด

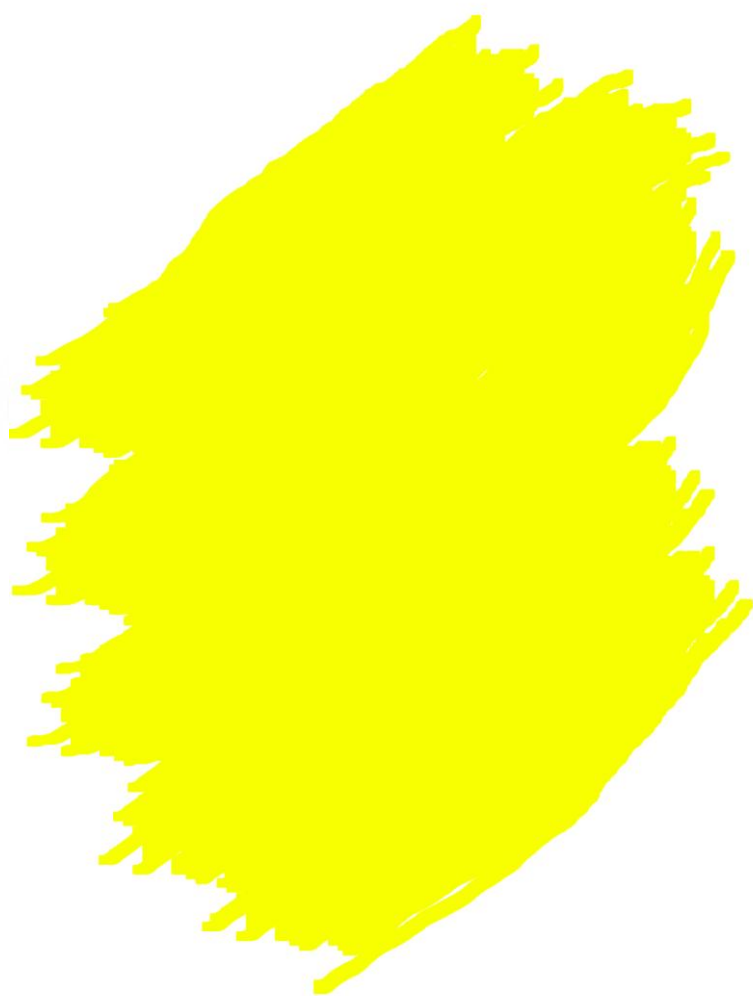

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสามารถในการพูด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ เรื่อง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความ	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แผนการจัดการเรียนรู้โดยรวม 1.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย 1.2 เหมาะสมกับผู้เรียน 1.3 เหมาะสมกับเวลาที่สอน 1.4 สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
2	ผลการเรียนที่คาดหวัง 2.1 สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ 2.2 สามารถสอนให้บรรลุผลการเรียนที่คาดหวังได้ 2.3 สามารถประเมินผลได้				
3.	สาระการเรียนรู้ 3.1 สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง 3.2 มีความชัดเจน น่าสนใจ				
4.	กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 4.2 การจัดกิจกรรมเน้นพัฒนาความสามารถในการพูด 4.3 ความยากง่ายของกิจกรรมเหมาะสมกับผู้เรียน 4.4 เทคนิคการจัดกิจกรรมช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้				

ข้อ	ข้อความ	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
5	สื่อการเรียนรู้ 5.1 เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้ 5.3 ประหยัดเวลาในการสอน				
6	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 6.2 สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง 6.3 เครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 6.4 สื่อที่ใช้มีความหลากหลาย				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข

เรื่องที่ 1 แม่

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 1

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แม่ ที่เป็นคนบุคคลสำคัญของครอบครัวเป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้ให้กำเนิด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “แม่” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แม่”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับแม่ ที่บ้าน
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “แม่”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงแม่ และออกเสียงคำว่า “แม่” ตามครู

เพลงแม่

ผู้ให้กำเนิด เราเกิดมา มีชีวิต ฝ้าดูแลใกล้ชิด และห่วงใยเราหนักหนา
ความหมายคำนี้ นั้นมีค่า ว่าแม่จ๋า ลูกรักแม่

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ แม่ ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “แม่” ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “แม่”ตามครูอีกครั้ง
5. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ แม่ ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

6. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “แม่” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “แม่”

7. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แม่” และร้องเพลง
พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “แม่”
2. ภาพแม่
3. ภาพวาด “แม่”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แม่”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข

เรื่องที่ 1 แม่

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 2

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แม่ ที่เป็นคนสำคัญ ของครอบครัวเป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้ให้กำเนิด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “แม่” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดคำว่า “แม่”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและแม่ ที่โรงเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “แม่” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แม่” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงแม่

ผู้ให้กำเนิด เราเกิดมา มีชีวิต ฝ่าดูแลใกล้ชิด และห่วงใยเรานักหนา
ความหมายคำนี้ นั้นมีค่า ว่าแม่จ๋า ลูกรักแม่

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้
 - ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพแม่ ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ
 - ครูชูบัตรรูปภาพแม่ และให้นักเรียนออกเสียงตาม
 - ครูชูบัตรรูปภาพแม่ และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “แม่” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลงแม่
2. บัตรรูปภาพ “แม่”
3. ภาพตัวต่อแม่

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แม่”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข

เรื่องที่ 2 พ่อ

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 3

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

พ่อ เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวเป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้เลี้ยงดู

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “พ่อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “พ่อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพ่อ ที่บ้าน
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “พ่อ”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงพ่อ และออกเสียงคำว่า “พ่อ” ตามครู

เพลงพ่อ

คำว่าพ่อ นั้นมากมาย ด้วยความรัก เฝ้าฟูมฟักและรักเรา คอยห่วงหา

คำว่าพ่อ เกินนิยามจะกล่าวมา บุญคุณล้นฟ้า ล้นแผ่นดิน

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ พ่อ ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “พ่อ” ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “พ่อ” ตามครูอีกครั้ง
5. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “พ่อ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

6. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “พ่อ” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ”

7. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ” และร้องเพลง
พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “พ่อ”
2. บัตรรูปภาพ “พ่อ”
3. ภาพวาด “พ่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข

เรื่องที่ 2 พ่อ

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 4

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

พ่อ เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวเป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้เลี้ยงดู

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “พ่อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดคำว่า “พ่อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและพ่อ ที่โรงเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “พ่อ” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงพ่อ

คำว่าพ่อ นั้นมากมาย ด้วยความรัก

เฝ้าฟูมฟักและรักเรา คอยห่วงหา

คำว่าพ่อ เกินนิยามจะกล่าวมา

บุญคุณล้นฟ้า ล้นแผ่นดิน

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ“พ่อ” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ“พ่อ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ“พ่อ” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “พ่อ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง“พ่อ”
2. บัตรรูปภาพ “พ่อ”
3. ภาพตัวต่อ“พ่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

หน่วยที่ 1 ครอบครัวแสนสุข

เรื่องที่ 2 แม่,พ่อ

สัปดาห์ที่ 1

ครั้งที่ 5

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แม่ และพ่อที่เป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวเป็นผู้มีพระคุณต่อลูกเพราะเป็นผู้เลี้ยงดู และให้กำเนิด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “แม่” และ “พ่อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การออกเสียงพูดคำว่า “แม่” และ “พ่อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับแม่ และ พ่อของนักเรียน
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “แม่” และ “พ่อ” ที่ละคน

ขั้นสอน

3. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “แม่” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
4. ครูร้องเพลง “แม่” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “แม่” ที่ขาดหายไป

เพลงแม่

ผู้ให้กำเนิด เราเกิดมา มีชีวิต ฝ่าดูแลใกล้ชิด และห่วงใยเรานักหนา
ความหมายคำนี้ นั้นมีค่า ว่าแม่จำ ลูกรักแม่

5. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “พ่อ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
6. ครูร้องเพลง “พ่อ” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “พ่อ” ที่ขาดหายไป

เพลงพ่อ

คำว่าพ่อ นั้นมากมาย ด้วยความรัก ผ้าปูมพึกและรักเรา คอยห่วงหา
คำว่าพ่อ เกินนิยามจะกล่าวมา บุญคุณล้นฟ้า ล้นแผ่นดิน

ขั้นสรุป

7. ครูร้องเพลง “แม่” และ “พ่อ” เพลง ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “แม่”
2. เพลง “พ่อ”
3. บัตรรูปภาพ “แม่”
4. บัตรรูปภาพ “พ่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “พ่อ” และ “แม่”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก

เรื่อง แมว

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 6

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แมว เป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงไว้ในบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แมว” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แมว”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “แมว”
3. ให้นักเรียนส่งเสียงร้องของแมว พร้อมกัน
4. ให้นักเรียนร้องเพลงแมว และออกเสียงคำว่า “แมว” ตามครู

เพลงแมว

แมวเอ๋ย เจ้าแมวเหมียว

ร้องเรียกเดียวเดียวก็มา

สองหู สีขา สองตา

มาสิเรามา เรียกแมวเหมียวกัน เมี๊ยว เมี๊ยว

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ แมว ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “แมว”
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “แมว” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ แมว ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “แมว” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “แมว”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แมว” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “แมว”
2. บัตรรูปภาพ “แมว”
3. ภาพวาดรูป “แมว”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แมว”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก

เรื่อง แมว

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 7

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แมว เป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงไว้ในบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แมว” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แมว”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการเลี้ยงแมวที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “แมว” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แมว” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงแมว

แมวเอ๋ย เจ้าแมวเหมียว

ร้องเรียกเดียวเดียวก็มา

สองหู สีขา สองตา

มาสิเรามา เรียกแมวเหมียวกัน เมี๊ยว เมี๊ยว

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพแมว ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพแมว และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพแมว และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “แม่ว” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลงแม่ว
2. บัตรรูปภาพ “แม่ว”
3. ภาพตัวต่อแม่ว

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แม่ว”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก

เรื่อง หมา

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 8

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

หมา เป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “หมา” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “หมา”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการเลี้ยงสัตว์ไว้เฝ้าบ้าน
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “หมา”
3. ให้นักเรียนส่งเสียงร้องของ “หมา”
4. ให้นักเรียนร้องเพลง “หมา” และออกเสียงคำว่า “หมา” ตามครู

เพลงหมา

หมาเอ๋ยเจ้าหมาน้อย

นั่งรอคอย ร้องเรียกหา

ส่งเสียงดังตามมา

จำได้ว่า เहां โห้ง โห้ง

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “หมา” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “หมา”
6. ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “หมา” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “หมา” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “หมา” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “หมา”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “หมา” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “หมา”
2. บัตรรูปภาพ “หมา”
3. ภาพวาดรูป “หมา”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “หมา”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก

เรื่อง หมา

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 9

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

หมา เป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “หมา” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “หมา”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับหมาที่นักเรียนเลี้ยงไว้ที่บ้าน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “หมา” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “หมา” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงหมา

หมาเอ๋ยเจ้าหมาน้อย

นั่งรอคอย ร้องเรียกหา

ส่งเสียงดังตามมา

จำได้ว่า เहां โห้ง โห้ง

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “หมา” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “หมา” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “หมา” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “หมา” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง“หมา”
2. บัตรรูปภาพ “หมา”
3. ภาพตัวต่อ “หมา”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “หมา”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

หน่วยที่ 2 สัตว์ที่ฉันรู้จัก

เรื่อง แมว, หมา

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 10

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แมว และหมา เป็นสัตว์เลี้ยงที่คนนิยมเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถพูดคำว่า “แมว” และ “หมา” ได้

สาระการเรียนรู้

การออกเสียงพูดคำว่า “แมว” และ “หมา”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการเลี้ยง “แมว” และ “หมา” ของนักเรียนที่บ้าน
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “แมว” และ “หมา” ที่ละคน
3. ครูให้นักเรียนเล่นเกมส่งเสียงร้องของ “แมว” และ “หมา”

ขั้นสอน

4. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “แมว” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “แมว” ตามครู
5. ครูร้องเพลง “แมว” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “แมว” ที่ขาดหายไป

เพลงแมว

แมวเอ๋ย เจ้าแมวเหมียว

ร้องเรียกเดี่ยวเดียวก็น่า

สองหู สีขา สองตา

มาสิเรามา เรียกแมวเหมียวกัน เมี้ยว เมี้ยว

6. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “หมา” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
7. ครูร้องเพลง “หมา” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “หมา” ที่ขาดหายไป

เพลงหมา

หมาเอ๋ยเจ้าหมาน้อย
ส่งเสียงดังตามมา

นั่งรอคอย ร้องเรียกหา
จำได้ว่า เหา โห้ง โห้ง

ขั้นสรุป

8. ครูร้องเพลง “แมว” และ เพลง “หมา” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “แมว”
2. เพลง “หมา”
3. บัตรรูปภาพ “แมว”
4. บัตรรูปภาพ “หมา”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แมว” และ “หมา”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ

เรื่อง รถ

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 11

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

รถ เป็นยานพาหนะในการเดินทางและการขนส่ง ทางถนน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “รถ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “รถ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการเดินทางมายังโรงเรียน
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “รถ”
3. ให้นักเรียนส่งเสียงและทำท่าทางของ “รถ” พร้อมกัน
4. ให้นักเรียนร้องเพลง “รถ” และออกเสียงคำว่า “รถ” ตามครู

เพลงรถยนต์

พาเราเดินทางไป	สะดวกสบาย วิ่งไปวิ่งมา
สี่ล้อแถมมีหลังคา	ประหยัดเวลา รถยนต์ รถยนต์

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “รถ” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “รถ”
6. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “รถ” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “รถ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “รถ” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “รถ”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “รถ” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “รถ”
2. บัตรรูปภาพ “รถ”
3. ภาพวาดรูป “รถ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “รถ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ

เรื่อง รถ

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 12

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

รถ เป็นยานพาหนะในการเดินทางและการขนส่ง ทางถนน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “รถ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “รถ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการเดินทางโดยรถยนต์
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “รถ” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “รถ” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงรถยนต์

พาเราเดินทางไป

สะดวกสบาย รุ่งไปรุ่งมา

สี่ล้อแถมมีหลังคา

ประหยัดเวลา รถยนต์ รถยนต์

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “รถ” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “รถ” และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “รถ” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “รถ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “รถ”
2. บัตรรูปภาพ “รถ”
3. ภาพตัวต่อ “รถ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “รถ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ

เรื่อง เรือ

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 13

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

เรือ เป็นยานพาหนะในการเดินทางและการขนส่ง ทางน้ำ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เรือ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เรือ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการเดินทางทางน้ำด้วยเรือ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “เรือ”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางของ “เรือ” พร้อมกัน

เพลงเรือ

ล่องไปลอยมาบนน้ำ

เรียกกันชื่อนั้นคือเรือ

ลงน้ำไปได้ทุกเมื่อ

เราต้องใช้เรือเดินทาง

4. ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “เรือ” ตามครู

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “เรือ” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “เรือ”
6. ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “เรือ” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “เรือ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “เรือ” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “เรือ”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เรือ” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “เรือ”
2. บัตรรูปภาพ “เรือ”
3. ภาพวาดรูป “เรือ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เรือ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ

เรื่อง เรือ

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 14

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

เรือ เป็นยานพาหนะในการเดินทางและการขนส่ง ทางน้ำ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เรือ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เรือ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับเรือที่อยู่ในทะเล
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “เรือ” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เรือ” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงเรือ

ล่องไปลอยมาบนน้ำ

เรียกกันชื่อนั้นคือเรือ

ล่องไปได้ทุกเมื่อ

เราต้องใช้เรือเดินทาง

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “เรือ” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “เรือ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “เรือ” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “เรื่อ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “เรื่อ”
2. บัตรรูปภาพ “เรื่อ”
3. ภาพตัวต่อ “เรื่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เรื่อ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

หน่วยที่ 3 ยานพาหนะ

เรื่อง รถ, เรือ

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 15

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

รถ และ เรือ เป็นยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “รถ” และ “เรือ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “รถ” และ “เรือ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการเดินทางด้วย “รถ” และ “เรือ”
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “รถ” และ “เรือ” ที่ละคน
3. ครูให้นักเรียนเล่นเกมแข่งขันทำทางของ “รถ” และ “เรือ”

ขั้นสอน

4. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “รถ” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “รถ” ตามครู
5. ครูร้องเพลง “รถ” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “รถ” ที่ขาดหายไป

เพลงรถยนต์

พาเราเดินทางไป
สี่ล้อแถมมีหลังคา

สะดวกสบาย วิ่งไปวิ่งมา
ประหยัดเวลา รถยนต์ รถยนต์

6. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “เรือ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
7. ครูร้องเพลง “เรือ” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “เรือ” ที่ขาดหายไป

เพลงเรือ

ล่องไปลอยมาบนน้ำ
ลงน้ำไปได้ทุกเมื่อ

เรียกกันชื่อนั้นคือเรือ
เราต้องใช้เรือเดินทาง

ขั้นสรุป

8. ครูร้องเพลง “รถ” และ “เรือ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “รถ”
2. เพลง “เรือ”
3. บัตรรูปภาพ “รถ”
4. บัตรรูปภาพ “เรือ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “รถ” และ “เรือ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

หน่วยที่ 4 สิ่งของ

เรื่อง จาน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 16

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

จาน เป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร เช่น ข้าว ขนม หรือผลไม้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “จาน” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “จาน”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เรื่องการรับประทานอาหาร
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “จาน”
3. ให้นักเรียนร้องเพลง “จาน”และออกเสียงคำว่า “จาน”ตามครู

เพลงจาน

มันเป็นวงกลมหลากสี ถ้าให้ดีใช้ใส่อาหาร
ทุกครั้งที่เราควรใช้จาน มาใส่อาหารให้ถูกวิธี

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ “จาน” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “จาน”
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “จาน” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “จาน” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “จาน” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “จาน”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “งาน” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “งาน”
2. บัตรรูปภาพ “งาน”
3. ภาพวาดรูป “งาน”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “งาน”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

หน่วยที่ 4 สิ่งของ

เรื่อง จาน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 17

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

จาน เป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร เช่น ข้าว ขนม หรือผลไม้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “จาน” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “จาน”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการรับประทานอาหารโดยใช้จาน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “จาน” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “จาน” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงจาน

มันเป็นวงกลมหลากสี ถ้าให้ดีใช้ใส่อาหาร
ทุกครั้งที่เราควรใช้จาน มาใส่อาหารให้ถูกวิธี

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้
 - ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “จาน” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ
 - ครูชูบัตรรูปภาพ “จาน” และให้นักเรียนออกเสียงตาม
 - ครูชูบัตรรูปภาพ “จาน” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “ जान ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “ जान ”
2. บัตรรูปภาพ “ जान ”
3. ภาพตัวต่อ “ जान ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ जान ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

หน่วยที่ 4 สิ่งของ

เรื่อง ช้อน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 18

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ช้อน เป็นอุปกรณ์สำหรับตักอาหาร เช่น ข้าว หรือ ขนม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ช้อน” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ช้อน”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการใช้ช้อนรับประทานอาหาร
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “ช้อน”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางการใช้ “ช้อน” พร้อมกัน

เพลงช้อน

ช้อนประโยชน์มากมี

ใช้ถูกวิธีใช้ตักอาหาร

ใช้คู่ถ้วยกับจาน

อืมหน้าสำราญ เราใช้ช้อนกัน

4. ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “ช้อน” ตามครู

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “ช้อน” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “ช้อน”
6. ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “ช้อน” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ช้อน” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “ซัอน” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “ซัอน”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ซัอน” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “ซัอน”
2. บัตรรูปภาพ “ซัอน”
3. ภาพวาดรูป “ซัอน”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ซัอน”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

หน่วยที่ 4 สิ่งของ

เรื่อง ช้อน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 19

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ช้อน เป็นอุปกรณ์สำหรับตักอาหาร เช่น ข้าว หรือ ขนม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ช้อน” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ช้อน”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการใช้ช้อนตักอาหาร
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “ช้อน” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ช้อน” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงช้อน

ช้อนประโยชน์มากมี

ใช้ถูกวิธีใช้ตักอาหาร

ใช้คู่ถ้วยกับจาน

อืมหน้าสำราญ เราใช้ช้อนกัน

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ช้อน” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “ช้อน” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “ช้อน” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “ซัอน” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “ซัอน”
2. บัตรรูปภาพ “ซัอน”
3. ภาพตัวต่อ “ซัอน”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ซัอน”

แผนการจัดการเรียนรู้ 20

หน่วยที่ 4 สิ่งของ

เรื่อง จาน, ช้อน

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 20

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

จาน และช้อน เป็นอุปกรณ์สำหรับใช้ใส่ และตักอาหาร เช่น ข้าว หรือ ขนม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “จาน” และ “ช้อน” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “จาน” และ “ช้อน”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการรับประทานอาหารโดยใช้ “จาน” และ “ช้อน”
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “จาน” และ “ช้อน” ที่ละคน
3. ครูให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมติทำทางของ “จาน” และ “ช้อน”

ขั้นสอน

4. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “จาน” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “จาน” ตามครู
5. ครูร้องเพลง “จาน” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “จาน” ที่ขาดหายไป

เพลงจาน

มันเป็นวงกลมหลากสี	ถ้าให้ตีใช้ใส่อาหาร
ทุกครั้งเราควรใช้จาน	มาใส่อาหารให้ถูกวิธี

6. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “ช้อน” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
7. ครูร้องเพลง “ช้อน” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “ช้อน” ที่ขาดหายไป

เพลงซ่อน

ซ่อนประโยชน์มากมี
ใช้คู่ด้วยกับ जान

ใช้ถูกวิธีใช้ตัดอาหาร
อิมหันาสํารัญ เราใช้ซ่อนกัน

ขั้นสรุป

8. ครูร้องเพลง “จาน” และ “ซ่อน” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “จาน”
2. เพลง “ซ่อน”
3. บัตรรูปภาพ “จาน”
4. บัตรรูปภาพ “ซ่อน”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “จาน” และ “ซ่อน”

แผนการจัดการเรียนรู้ 21

หน่วยที่ 5 ผลไม้

เรื่อง ส้ม

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 21

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ส้ม เป็น ผลไม้ ที่มีลักษณะผลกลม เปลือกสีเหลือง มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ส้ม”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการรับประทานผลไม้ต่างๆ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “ส้ม”
3. ให้นักเรียนร้องเพลง “ส้ม”และออกเสียงคำว่า “ส้ม”ตามครู

เพลงส้ม

ผลไม้ รสชาติดี

ประโยชน์มี ล้วนชื่นชม

ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม

รสเปรี้ยวหวานแสนถูกใจ

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ “ส้ม”ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “ส้ม”
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “ส้ม” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ส้ม” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “ส้ม” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “ส้ม”
2. บัตรรูปภาพ “ส้ม”
3. ภาพวาดรูป “ส้ม”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22

หน่วยที่ 5 ผลไม้

เรื่อง ส้ม

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 22

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ส้ม เป็น ผลไม้ ที่มีลักษณะผลกลม เปลือกสีเหลือง มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ส้ม”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการรับประทาน ส้ม
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “ส้ม” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ส้ม” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงส้ม

ผลไม้ รสชาติดี

ประโยชน์มี ล้วนชื่นชม

ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม

รสเปรี้ยวหวานแสนถูกใจ

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ส้ม” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “ส้ม” และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “ส้ม” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “สั้ม” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “สั้ม”
2. บัตรรูปภาพ “สั้ม”
3. ภาพตัวต่อ “สั้ม”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “สั้ม”

แผนการจัดการเรียนรู้ 23

หน่วยที่ 5 ผลไม้

เรื่อง กล้วย

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 23

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

กล้วย เป็น ผลไม้ ที่มีลักษณะผลรี เปลือกสีเหลือง มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำ “กล้วย”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการรับประทาน ผลไม้ต่างๆ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “กล้วย”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางการใช้ “กล้วย” พร้อมกัน
4. ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “กล้วย” ตามครู

เพลงกล้วย

กล้วยสุดแสนน่าหม่ำ	รสชาติทุกคำเราจำได้ดี
ร่างกายแข็งแรงเต็มที่	สุขภาพดี เรากินกล้วยกัน

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “กล้วย” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “กล้วย”
6. ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “กล้วย” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “กล้วย” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “กล้วย” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย”
2. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “กล้วย”
2. บัตรรูปภาพ “กล้วย”
3. ภาพวาดรูป “กล้วย”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24

หน่วยที่ 5 ผลไม้

เรื่อง กล้วย

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 24

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

กล้วย เป็น ผลไม้ ที่มีลักษณะผลรี เปลือกสีเหลือง มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำ “กล้วย”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การรับประทานผลไม้ที่มีประโยชน์
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “กล้วย” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย” และร้องเพลง
พร้อมกัน

เพลงกล้วย

กล้วยสุดแสนน่าหม่ำ

รสชาติทุกคำเราจำได้ดี

ร่างกายแข็งแรงเต็มที่

สุขภาพดี เรากินกล้วยกัน

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “กล้วย” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอย
ช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “กล้วย” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “กล้วย” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “กล้วย” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “กล้วย”
2. บัตรรูปภาพ “กล้วย”
3. ภาพตัวต่อ “กล้วย”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “กล้วย”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25

หน่วยที่ 5 ผลไม้

เรื่อง ส้ม,กล้วย

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 25

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ส้ม และ กล้วย เป็น ผลไม้ ที่มีเปลือกสีเหลือง มีประโยชน์ต่อร่างกาย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ ส้ม” และ “กล้วย” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำ “ ส้ม” และ “กล้วย”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการแต่งตัวหลังการอาบน้ำ
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “ ส้ม” และ “กล้วย” ที่ละคน

ขั้นสอน

3. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “ส้ม” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “ส้ม” ตามครู
4. ครูร้องเพลง “ส้ม” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “ส้ม” ที่ขาดหายไป

เพลงส้ม

ผลไม้ รสชาติดี

ประโยชน์มี ล้วนชื่นชม

ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม

รสเปรี้ยวหวานแสนถูกใจ

5. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “กล้วย” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
6. ครูร้องเพลง “กล้วย” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “กล้วย” ที่ขาดหายไป

เพลงกล้วย

กล้วยสุดแสนน่าหม่ำ รสชาติทุกคำเราจำได้ดี
ร่างกายแข็งแรงเต็มที สุขภาพดี เรากินกล้วยกัน

ขั้นสรุป

7. ครูร้องเพลง “ ส้ม ” และ “ กล้วย ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “ ส้ม ”
2. เพลง “ กล้วย ”
3. บัตรรูปภาพ “ ส้ม ”
4. บัตรรูปภาพ “ กล้วย ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ ส้ม ” และ “ กล้วย ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26

หน่วยที่ 6 แต่งตัว

เรื่อง แปะ

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 26

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แปะ ใช้ทาผิวหลังอาบน้ำ เพื่อลดการระคายเคืองจากอากาศร้อนชื้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แปะ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แปะ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการทาแปะ หลังอาบน้ำ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “แปะ”
3. ให้นักเรียนร้องเพลง “แปะ” และออกเสียงคำว่า “แปะ” ตามครู

เพลงแปะ

หน้าพวกหนูขาวขาว

เอ๊ะ เขาใช้อะไรทา

เสียงคุณครูบอกมา

ว่าสิ่งนี้เรียกว่าแปะ

หน้าขาวขาวน่ารัก

ถ้ารู้จักใช้แปะทา (ว้าว หน้าขาวจิง)

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ “แปะ” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “แปะ”
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “แปะ” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “แปะ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “แป้ง” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง”
8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “แป้ง”
2. บัตรรูปภาพ “แป้ง”
3. ภาพวาดรูป “แป้ง”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27

หน่วยที่ 6 แต่งตัว

เรื่อง แป้ง

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 27

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

แป้ง ใช้ทาผิวหลังอาบน้ำ เพื่อลดการระคายเคืองจากอากาศร้อนชื้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แป้ง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับแป้งชนิดต่างๆ เช่น แป้งเย็น แป้งหอม
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “แป้ง” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง” และร้องเพลง
พร้อมกัน

เพลงแป้ง

หน้าพวกหนูขาวขาว

เอ๊ะ เขาใช้อะไรทา

เสียงคุณครูบอกมา

ว่าสิ่งนี้เรียกว่าแป้ง

หน้าขาวขาวน่ารัก

ถ้ารู้จักใช้แป้งทา (ว้าว หน้าขาวจิง)

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “แป้ง” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอย

ช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “แป้ง” และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “แป้ง” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง
ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “แป้ง” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “แป้ง”
2. บัตรรูปภาพ “แป้ง”
3. ภาพตัวต่อ “แป้ง”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28

หน่วยที่ 6 แต่งตัว

เรื่อง เสื้อ

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 28

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

เสื้อผ้าเป็นเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เสื้อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เสื้อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการแต่งตัวหลังการอาบน้ำ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “เสื้อ”
3. ให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางการใช้ “เสื้อ” พร้อมกัน

เพลงเสื้อ

ใช้ปกคลุมร่างกาย

สองแขนหัวไหล่ รวมทั้งลำตัว

ปะแป้งอาบน้ำแต่งตัว

ก็ต้องควรมีเสื้อคลุมร่างกาย

4. ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “เสื้อ” ตามครู

ขั้นสอน

5. ครูนำบัตรรูปภาพ “เสื้อ” ชูขึ้นให้นักเรียนดู และอธิบายคำว่า “เสื้อ”
6. ให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “เสื้อ” ตามครูอีกครั้ง
7. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “เสื้อ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “เสือ” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “เสือ”
9. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เสือ” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “เสือ”
2. บัตรรูปภาพ “เสือ”
3. ภาพวาดรูป “เสือ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เสือ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29

หน่วยที่ 6 แต่งตัว

เรื่อง เสื้อ

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 29

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

เสื้อผ้าเป็นเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เสื้อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เสื้อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับ การใส่เสื้อผ้าในฤดูกาลต่างๆ
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “เสื้อ” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เสื้อ” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงเสื้อ

ใช้ปกคลุมร่างกาย

สองแขนหิ้วไหล่ รวมทั้งลำตัว

ประแป้งอาบน้ำแต่งตัว

ก็ต้องควรมีเสื้อคลุมร่างกาย

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “เสื้อ” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอย

ช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “เสื้อ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “เสื้อ” ให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “เสื่อ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “เสื่อ”
2. บัตรรูปภาพ “เสื่อ”
3. ภาพตัวต่อ “เสื่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เสื่อ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30

หน่วยที่ 6 แต่งตัว

เรื่อง แปะ, เสื่อ

สัปดาห์ที่ 6

ครั้งที่ 30

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

หลังจากการอาบน้ำแล้ว การทาแป้ง และแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับทุกคน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง” และ “เสื่อ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แป้ง” และ “เสื่อ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการแต่งตัวหลังการอาบน้ำ
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “แป้ง” และ “เสื่อ” ที่ละคน

ขั้นสอน

3. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “แป้ง” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “แป้ง” ตามครู
4. ครูร้องเพลง “แป้ง” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เติม คำว่า “แป้ง” ที่ขาดหายไป

เพลงแป้ง

หน้าพวกหนูขาวขาว

เอ๊ะ เขาใช้อะไรทา

เสียงคุณครูบอกมา

ว่าสิ่งนี้เรียกว่า แป้ง

หน้าขาวขาวน่ารัก

ถ้ารู้จักใช้แป้งทา (ว้าว หน้าขาวจัง)

5. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “เสื่อ” ให้นักเรียนออกเสียงตาม
6. ครูร้องเพลง “เสื่อ” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เติม คำว่า “เสื่อ” ที่ขาดหายไป

เพลงเสื่อ

ใช้ปกคลุมร่างกาย
ปะแป้งอาบน้ำแต่งตัว

สองแขนหัวไหล่ รวมทั้งลำตัว
ก็ต้องควรมีเสื่อคลุมร่างกาย

ขั้นสรุป

7. ครูร้องเพลง “แป้ง” และ “เสื่อ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “แป้ง”
2. เพลง “เสื่อ”
3. บัตรรูปภาพ “แป้ง”
4. บัตรรูปภาพ “เสื่อ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แป้ง” และ “เสื่อ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 31

หน่วยที่ 7 สีสวย

เรื่อง สีแดง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 31

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้จักสีต่างๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แดง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แดง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับสีต่างๆ ของตัวต่อและของเล่นที่ครูเตรียมมา
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสีแดง ว่าเป็นสีแดงเดียวกับ ตัวต่อและของเล่นใด
3. ให้นักเรียนร้องเพลงสีแดง และออกเสียงคำว่า “แดง” ตามครู

เพลงสีแดง

สวยงามสดใส

รูปหัวใจ รักใคร่กลมเกลียว

รวมใจกันเป็นหนึ่งเดียว

รักใคร่กลมเกลียว สีแดง สีแดง

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพสีแดง ชูขึ้นให้นักเรียนดู
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “แดง” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพสีแดง ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพต่างๆ เป็นสีแดงพร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “แดง”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แดง” และร้องเพลง
พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง สีแดง
2. บัตรรูปภาพ สีแดง
3. ภาพวาดรูปต่างๆ
4. สีแดง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แดง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 32

หน่วยที่ 7 สีสวย

เรื่อง สีแดง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 32

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้จักสีต่างๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แดง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แดง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับสีของของเล่น
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อสีแดง ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “แดง” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงสีแดง

สวยงามสดใส

รูปหัวใจ รักใคร่กลมเกลียว

รวมใจกันเป็นหนึ่งเดียว

รักใคร่กลมเกลียว สีแดง สีแดง

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพสีแดง ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพสีแดง และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพสีแดง และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลงสีแดงให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง สีแดง
2. บัตรรูปภาพ สีแดง
3. ภาพตัวต่อ สีแดง
4. ของเล่น สีแดง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แดง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 33

หน่วยที่ 7 สีสวย

เรื่อง สีเหลือง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 33

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้จักสีต่างๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เหลือง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เหลือง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับสีต่างๆ ของตัวต่อและของเล่นที่ครูเตรียมมา
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสีเหลือง ว่าเป็นสีเดียวกับ ตัวต่อและของเล่นใด
3. ให้นักเรียนร้องเพลงสีเหลือง และออกเสียงคำว่า “เหลือง” ตามครู

เพลงสีเหลือง

ตื่นเช้าวันจันทร์

สิ่งสำคัญต้องไปโรงเรียน

ฝึกอ่านท่องจำหมั่นเพียร

จำไว้นักเรียนสีเหลืองวันจันทร์

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพสีเหลือง ชูขึ้นให้นักเรียนดู
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “เหลือง” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพสีเหลือง ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพต่างๆ เป็นสีเหลืองพร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “เหลือง”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เหลือ” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง สีเหลือ
2. บัตรรูปภาพ สีเหลือ
3. ภาพวาดรูปต่างๆ
4. สีเหลือ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เหลือ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34

หน่วยที่ 7 สีสวย

เรื่อง สีเหลือง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 34

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้จักสีต่างๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “เหลือง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “เหลือง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับสีของของเล่น
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อสีเหลืองต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “เหลือง” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

เพลงสีเหลือง

ตื่นเช้าวันจันทร์

สิ่งสำคัญต้องไปโรงเรียน

ฝึกอ่านท่องจำมันเพียร

จำไว้นักเรียนสีเหลืองวันจันทร์

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพสีเหลืองส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพสีเหลือง และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพสีเหลือง และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลงสีเหลือง ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง สีเหลือง
2. บัตรรูปภาพ สีเหลือง
3. ภาพตัวต่อ สีเหลือง
4. ของเล่น สีเหลือง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “เหลือง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35

หน่วยที่ 7 สีสวย

เรื่อง แดง, เหลือง

สัปดาห์ที่ 7

ครั้งที่ 35

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้จักสีต่างๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “แดง” และ “เหลือง” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “แดง” และ “เหลือง”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับสีของดอกไม้ต่างๆ
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ สีแดง และ สีเหลือง ที่ละคน

ขั้นสอน

3. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ สีแดง ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “แดง” ตามครู
4. ครูร้องเพลง สีแดง ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “แดง” ที่ขาดหายไป

เพลงสีแดง

สวยงามสดใส

รูปหัวใจ รักใคร่กลมเกลียว

รวมใจกันเป็นหนึ่งเดียว

รักใคร่กลมเกลียว สีแดง สีแดง

5. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ สีเหลือง ให้นักเรียนออกเสียงตาม
6. ครูร้องเพลง สีเหลือง ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เต็ม คำว่า “เหลือง” ที่ขาดหายไป

เพลงสีเหลือง

ตื่นเช้าวันจันทร์ สิ่งสำคัญต้องไปโรงเรียน
ฝึกอ่านท่องจำมันเพียร จำไว้นักเรียนสีเหลืองวันจันทร์

ขั้นสรุป

7. ครูร้องเพลง สีแดง และ สีเหลือง ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตามอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลงสีแดง
2. เพลงสีเหลือง
3. บัตรรูปภาพ สีแดง
4. บัตรรูปภาพ สีเหลือง

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “แดง” และ “เหลือง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 36

หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

เรื่อง ครู

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 36

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ครู เป็นผู้อบรมสั่งสอน และให้ความรู้กับนักเรียน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ครู” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ครู”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับบุคคลต่างๆ ที่อยู่ในโรงเรียน
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “ครู”
3. ให้นักเรียนร้องเพลง “ครู” และออกเสียงคำว่า “ครู” ตามครู

เพลงครู

คุณครู คุณครู คุณครู ซื่อสัตย์ในหัวใจ
คอยสอนดูแลห่วงใย ไม่ใช่ใคร คุณครู คุณครู

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ “ครู” ชูขึ้นให้นักเรียนดู
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “ครู” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ครู” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “ครู” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “ครู”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ครู” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “ครู”
2. บัตรรูปภาพ “ครู”
3. ภาพวาดรูป “ครู”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ครู”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38

หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

เรื่อง ครู

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 37

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ครู เป็นผู้อบรมสั่งสอน และให้ความรู้กับนักเรียน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ครู” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ครู”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับครูที่สอนนักเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพตัวต่อ “ครู” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “ครู” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงครู

คุณครู คุณครู คุณครู ชื่อนี้อยู่ในหัวใจ
คอยสอนดูแลห่วงใย ไม่ใช่ใคร คุณครู คุณครู

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้
 - ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “ครู” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ
 - ครูชูบัตรรูปภาพ “ครู” และให้นักเรียนออกเสียงตาม
 - ครูชูบัตรรูปภาพ “ครู” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “ครู” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “ครู”
2. บัตรรูปภาพ “ครู”
3. ภาพตัวต่อ “ครู”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ครู”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38

หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

เรื่อง โຕ้ะ

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 38

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

โຕ้ะ เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนในการจัดเรียนการสอน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “โຕ้ะ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “โຕ้ะ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับอุปกรณ์ในการเรียนต่างๆ
2. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ “โຕ้ะ”
3. ให้นักเรียนร้องเพลง “โຕ้ะ” และออกเสียงคำว่า “โຕ้ะ” ตามครู

เพลงโຕ้ะ

โຕ้ะใช้วางสิ่งของ
จะใช้ให้ถูกวิธี

หนู หนู น้อง น้อง จำให้ดี
ต้องมีเก๋อื่คู่กับโຕ้ะเอย

ขั้นสอน

4. ครูนำบัตรรูปภาพ “โຕ้ะ” ชูขึ้นให้นักเรียนดู
5. ครูให้นักเรียนฝึกพูดคำว่า “โຕ้ะ” ตามครูอีกครั้ง
6. ครูบอกให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “โຕ้ะ” ส่งให้ครู

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนระบายสีรูปภาพ “โຕ้ะ” พร้อมกับออกเสียงพูดคำว่า “โຕ้ะ”

8. เมื่อนักเรียนระบายสีเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “โต๊ะ” และร้องเพลงพร้อมกันอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “โต๊ะ”
2. บัตรรูปภาพ “โต๊ะ”
3. ภาพวาดรูป “โต๊ะ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “โต๊ะ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 39

หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

เรื่อง โຕ๊ะ

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 39

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

โຕ๊ะ เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนในการจัดเรียนการสอน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “โຕ๊ะ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “โຕ๊ะ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับโຕ๊ะที่นักเรียนนั่ง
2. ให้นักเรียนช่วยกันนำภาพ “โຕ๊ะ” ต่อเรียงกันให้สมบูรณ์
3. เมื่อนักเรียนต่อภาพสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนออกเสียงพูดคำว่า “โຕ๊ะ” และร้องเพลง พร้อมกันอีกครั้ง

เพลงโຕ๊ะ

โຕ๊ะใช้วางสิ่งของ

หนู หนู น่อง น่อง จำให้ดี

จะใช้ให้ถูกวิธี

ต้องมีเก้าอี้คู่กับโຕ๊ะเอย

ขั้นสอน

4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน ดังนี้

- ให้นักเรียนหยิบบัตรรูปภาพ “โຕ๊ะ” ส่งให้ครู หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูคอยช่วยเหลือแนะนำ

- ครูชูบัตรรูปภาพ “โຕ๊ะ” และให้นักเรียนออกเสียงตาม

- ครูชูบัตรรูปภาพ “โຕ๊ะ” และให้นักเรียนออกเสียงด้วยตัวเอง

ขั้นสรุป

5. ครูร้องเพลง “โต๊ะ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตาม

สื่อ

1. เพลง “โต๊ะ”
2. บัตรรูปภาพ “โต๊ะ”
3. ภาพตัวต่อ “โต๊ะ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “โต๊ะ”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 40

หน่วยที่ 8 โรงเรียนของเรา

เรื่อง ครู, โຕ้ะ

สัปดาห์ที่ 8

ครั้งที่ 40

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ นักเรียนควรรู้จักบุคคลและสิ่งต่างๆที่อยู่ในโรงเรียน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถออกเสียงพูดคำว่า “ครู” และ “โຕ้ะ” ได้

สาระการเรียนรู้

การพูดออกเสียงคำว่า “ครู” และ “โຕ้ะ”

กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆที่อยู่ในโรงเรียน
2. ครูให้นักเรียน หยิบภาพ “ครู” และ “โຕ้ะ” ทีละคน

ขั้นสอน

3. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “ครู” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “ครู” ตามครู
4. ครูร้องเพลง “ครู” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เติม คำว่า “ครู” ที่ขาดหายไป

เพลงครู

คุณครู คุณครู คุณครู	ชื่อนี้อยู่ในหัวใจ
คอยสอนดูแลห่วงใย	ไม่ใช่ใคร คุณครู คุณครู

5. ครูชี้ที่บัตรรูปภาพ “โຕ้ะ” ให้นักเรียนออกเสียงคำว่า “โຕ้ะ” ตามครู
6. ครูร้องเพลง “โຕ้ะ” ให้นักเรียนช่วยกันออกเสียง เติม คำว่า “โຕ้ะ” ที่ขาดหายไป

เพลงโต๊ะ

โต๊ะใช้วางสิ่งของ
จะช่วยให้ถูกวิธี

หนู หนู น่อง น่อง จำให้ดี
ต้องมีเก้าอี้คู่กับโต๊ะเอ๋ย

ขั้นสรุป

7. ครูร้องเพลง “ครู” และ “โต๊ะ” ให้นักเรียนร้อง และออกเสียงตามอีกครั้ง

สื่อ

1. เพลง “ครู”
2. เพลง “โต๊ะ”
3. บัตรรูปภาพ “ครู”
4. บัตรรูปภาพ “โต๊ะ”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมทำกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการออกเสียงพูดคำว่า “ครู” และ “โต๊ะ”

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุทธีรัตน์ เพชรทิม
วันเดือนปีเกิด	20 พฤษภาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	26/7 หมู่ 5 ตำบลอรัญญิก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล
ประวัติการศึกษา	

พ.ศ. 2536	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์ จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร